Jaargang 115. Vrijdag, 22 Augustus 1856. No. 101.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij **enkele Inschrijving** aan te besteden:

Het **maken** van eenen **WATERDIGTEN DAM langs een gedeelte Walmuur van het Winschoterdiep**, met de **levering** der benoodigde **BOUWSTOFFEN, ARBEIDSLOONEN**, ENZ.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het Raadhuis; zullende de aanwijzing in loco geschieden op VRIJDAG aanstaande, des namiddags te drie uur.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk **op aanstaanden Zaturdag den 23sten dezer aan het Raadhuis worden bezorgd.**

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **aanstaanden Maandag den 25sten dezer**, des voormiddags te tien uur, in een der vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 18 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen gecommitteerde, bij **enkele Inschrijving** aan te besteden:

Het AFBREKEN van den KIJK-IN-'T JATSBOOG en het MAKEN van eene VOETBRUG.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van MAANDAG den 25sten dezer, ter SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het Raadhuis en aanwijzing zal plaats hebben op VRIJDAG den 29sten dezer, des namiddags te 3 uur.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten voor of uiterlijk op **Zaturdag den 30sten dezer** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der Biljetten en provisionele toewijzing van den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 1sten September** aanstaande, des voormiddags te 10 uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 21 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERKOOP VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, onder nadere goedkeuring, door Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de Stads Veenen en *Ter Apel* ten overstaan van den Notaris **J. J. DE BLECOURT**, te *Wildervank*, op ZATURDAG den 13den September 1856, des morgens precies te tien uur, ten Huize van den Verlaatsmeester J. J. HUIZINGA, te *Stads-Kanaal*, publiek, aan de meestbiedenden, en wel in zes Perceelen, te verkoopen:

DE STADS VIERDE TURF,

welke dit jaar op het *Stads-Kanaal* gegraven is.

De Voorwaarden van Verkoop zullen vier dagen bevorens ten Huize van Verkoop ter lezing worden gelegd.

GRONINGEN, 19 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING

VAN

TURF EN BRANDHOUT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, bij enkele Inschrijving, ten dienste van het RAADHUIS aan te besteden:

1. De LEVERING van **400** Ton **BAGGER-TURF.**
2. IDEM van **1100** Ton **HARDE ZWARTE TURF.**
3. IDEM van **300** Ton **LANGE ZWARTE GESTOKEN TURF.**
4. IDEM van **15,000** Stuks **BERKEN BRANDHOUT.**

De Voorwaarden van Levering zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

Vóór of uiterlijk op WOENSDAG den 3den September 1856 zullen de MONSTERS aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd, en wel van iedere soort van Turf en het Brandhout 15 stuks, ieder afzonderlijk in een' Zak of eene Mand, terwijl bij ieder Monster een afzonderlijk INSCHRIJVINGSBRIEFJE moet worden overgelegd, van buiten voorzien van dezelfde Merken als het Monster.

GRONINGEN, 11 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders voorn.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KANTOOR
van den Gemeente-Ontvanger.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, dat door den Raad is bepaald, dat de **vereeniging** van het KANTOOR van den ONTVANGER der STEDELIJKE BELASTINGEN met dat van den GEMEENTE-ONTVANGER zal plaats hebben op ZATURDAG **den 30sten Augustus e.k.** 's avonds, en dat het **nieuwe Kantoor** van den GEMEENTE-ONTVANGER zal zijn **gevestigd** in het **tegenwoordig Kantoor** van den ONTVANGER der STEDELIJKE BELASTINGEN, achter het Raadhuis, om aldaar voor het Publiek te worden geopend op MAANDAG **den eersten September** aanstaande, 's voormiddags te negen uur. — Het Kantoor van den aftredenden Gemeente-Ontvanger zal tot het nemen van maatregelen, welke de overgang noodzakelijk maakt, **zijn gesloten op Maandag den 25sten dezer en alle volgende dagen dier week**, terwijl het Kantoor van den Ontvanger der Stedelijke Belastingen **alleen zal zijn gesloten op Zaturdag den 30sten dezer, van twaalf uren 's middags af.**

Het KANTOOR van den nieuwsbenoemden GEMEENTE-ONTVANGER zal inkomstig, te beginnen met den eersten September aanstaande, op alle **werkdagen** zijn **geopend**, van 's morgens negen uur tot 's middags twee uur, en 's namiddags van vier tot zes uur.

GRONINGEN, 13 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFKOOP VAN GRONDPACHTEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeeete *Groningen* brengen ter kennis van degenen, wie zulks aangaat, dat de RAAD, bij resolutie van den 14den Junij l.l., no. 5, onder anderen heeft besloten, dat de aan deze Gemeente verschuldigde **GRONDPACHTEN** in den loop van het aanstaande najaar in **publieke Veiling** zullen worden gebragt, doch dat die GRONDPACHTEN intusschen door de Eigenaren der Panden ieder voor zijn Erf kunnen worden **afgekocht** naar den koers van **4 ten honderd** voor zooveel betreft de Grondpachten **boven de drie gulden**, en naar **5 ten honderd** ten aanzien der Grondpachten van **drie gulden en daarbeneden;** weshalve BURGEMEESTER en WETHOUDERS een' ieder, die aan de Gemeente grondpacht betaalt wegens een bij hem in bezit zijnde Erf, en die tot gemelden afkoop genegen mogt zijn, uitnoodigen, om daarvan op de SECRETARIE der Gemeente schriftelijk aangave te doen vóór den **1sten October** aanstaande.

GRONINGEN, 21 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

Een berigt uit Konstantinopel van den 8sten dezer meldt, dat de Britsche vlootvoogd de admiraal *Lyons*, van Odessa naar Trebisonde gestevend is, ten einde beter in staat te zijn om ten aanzien der vesting Kars berigten te ontvangen of maatregelen te nemen. Uit Konstantinopel wordt van den 10den geschreven, dat de Engelsche flotilje tot aan het einde van September in de Zwarte zee zal blijven kruisen.

In Parijs willen sommigen weten, dat Keizer *Napoleon* over de afzending van de Britsche vloot naar de Zwarte zee misnoegd is, en onbewimpeld zijne gevoelens daaromtrent aan het Britsche kabinet heeft doen te kennen geven, met bijvoeging, dat bij de bestaande alliantie, zoodanige stap niet zonder gemeenschappelijk overleg met Frankrijk had behooren te geschieden.

Volgens *le Nord* heeft Engeland, door eigenmagtig te werk te gaan in de Zwarte zee, en als 't ware zich in dat vaarwater het regt van maritime politie aan te matigen, het eerst inbreuk gemaakt op het in het Parijsche traktaat als grondslag aangewezen beginsel der onzijdigheid van die zee, en moet geheel Europa thans opkomen voor de onpartijdige toepassing van dat beginsel, opdat iedere mogendheid, en alsoo ook Groot-Brittanje, wete, waaraan het zich voortaan in dezen te houden heeft.

Van Rusland wordt dan ook eene nota omtrent de Engelsche demonstratie verwacht.

— Er worden weder bijzonderheden medegedeeld aangaande den toestand der Turksche geldmiddelen, die alles behalve bemoedigend zijn. Onder de gebreken van overwegenden aard behoort de niet-afscheiding van de civiele lijst des Sultans van de algemeene begrooting van den staat, waarvan het gevolg is, dat de bevolking zwaar gedrukt wordt onder de lasten, welke voortspruiten uit de onkosten, die moeten worden gemaakt om te voorzien in de behoeften van het hoofd van den staat, die in groote pracht en weelde leeft en onder anderen zeer aanzienlijke sommen besteedt voor den aanbouw van paleizen.

Tot dusver heeft nog geen der Turksche ministers den moed gehad om de aandacht des Sultans op deze groote leemte in het bestuur van den staat te vestigen, en men is overtuigd, dat vooreerst in dezen nog aan geene verbetering te denken valt, omdat redenen van betamelijkheid het den vreemde gezanten onmogelijk maken om zich met deze aangelegenheid in te laten.

Volgens tijdingen uit Konstantinopel, vraagt Rusland 400,000 fr. vergoeding wegens schade aan het hotel der Russische ambassade toegebragt.

EGYPTE.

De berigten uit Egypte van den 6den dezer melden nog dat de werkzaamheden aan den spoorweg tusschen Caïro en Suez in den laatsten tijd verflaauwd waren, maar op nadrukkelijk bevel van den Onderkoning voortaan met alle kracht zouden doorgezet worden, zoodat binnen een jaar tijds het vervoer der Indische landpost door Egypte geheel per spoortrein kunne geschieden. Intusschen is de electrische telegraaf tusschen Alexandrië en Suez in volle werking gekomen, en voor het overbrengen van de berigten der landpost beschikbaar.

PORTUGAL.

Men verneemt uit Lissabon, dat Vrijdag den 8sten dezer aldaar ernstige onlusten zijn uitgebroken, en wel ten gevolge van de duurte der levensmiddelen, hetgeen voor de lagere volksklasse tot voorwendsel strekte om zich aan de grootste buitensporigheden over te geven. Opruijers hitsten het volk aan, door redevoeringen op de publieke straat, om de bakkerswinkels te bestormen, waar zij brood voor den halven prijs eischten.

Vruchteloos hebben eenige volkshoopen getracht de troepen over te halen zich met hen te vereenigen.

De Zaturdag ging tamelijk rustig voorbij, doch den volgenden dag is de stad erger dan des Vrijdags door wanordelijkheden gestoord geworden. Reeds des ochtends vroeg zwierven de volkshoopen door de stad, uitroepende: Leve Koning *Pedro V!* Leve het volk! Dood aan de opkoopers! De bakkerswinkels werden geplunderd. Vervolgens tot een hotel terugkeerende, waarvan de muiters bereids vroeger de glasruiten hadden verbrijzeld, hebben zij het geplunderd en daarop aan de vier hoeken in brand gestoken. Door de lanciers, het eenige corps dat zich verdienstelijk heeft gemaakt, zijn eenige gevangennemingen bewerkstelligd en is de brand gebluscht.

Den 11den is de Koning van Cintra in de hoofdstad gekomen, maar in den avond derwaarts teruggekeerd, na alvorens den kommandant der stedelijke wacht, die zich zeer zwak toonde tegen de oproermakers, te hebben afgezet. De infanterie, waarop men niet kon rekenen, werd in de kazerne geconsigneerd, en wat de nationale garde betreft, van deze wist men stellig dat zij meermalen gehoorzaamheid geweigerd heeft. Schier den geheelen dag hebben oproerige benden de stad doorloopen en op nieuw de bakkers geplunderd. De voornaamste punten der stad werden eindelijk door de troepen bezet en er zijn vele gevangennemingen bewerkstelligd.

De duurte der levensmiddelen, welke blijkbaar tot voorwendsel der oproerlingen strekt, brengt het gouvernement in een kritieken toestand; men verzekert evenwel dat de jonge Vorst de taak zal weten te vervullen, welke de omstandigheden hem voorschrijven.

DUITSCHLAND.

In ons vorig nommer deelden wij mede dat een gevecht was geleverd tusschen het fregatschip van den admiraal prins *Adalbert* van Pruissen en de zeeroovers van Marokko op de Afrikaansche kust. Zoodra men in Gibraltar van deze gebeurtenis kennis kreeg, is dadelijk een Engelsch vaartuig vertrokken, om inlichting te vragen, en het zou misschien aan 't Engelsche kabinet niet ongevallig wezen reden te vinden tot eenige expeditie naar de Marokkaansche kust, om zoo aan de marine werk te verschaffen en aan den nationalen trots, die een weinig gefnuikt is door de houding der marine in den Oosterschen oorlog, eenige voldoening te kunnen verschaffen. Frankrijk zou echter waarschijnlijk zoo in de nabijheid van zijne Algerijnsche bezittingen niet gaarne eenige andere mogendheid slaags zien, vooral in de onzekerheid wat daaruit zou kunnen volgen. Men mag dus met belangstelling er op toezien, welke rigting deze zaak neemt.

De *Times* bevat een artikel waarin krachtig wordt aangedrongen op eene gezamenlijke demonstratie van Frankrijk en Engeland tegen de zeeroovers van het Riff.

Men verzekert dat de Pruissische regering voor het bij Melilla gebeurde de schitterendste voldoening zal eischen, en dat slechts op de overkomst van prins *Adalbert* wordt gewacht, welke dezer dagen wordt te gemoet gezien, om maatregelen vast te stellen strekkende om de eer der Pruissische vlag te wreken.

— In Genève zijn allerlei geruchten in omloop nopens de gelijktijdige aanwezigheid aldaar van de drie diplomaten, graaf *von Nesselrode*, lord *J. Russell* en de graaf *Walewski*. De beide eerstgenoemden bewonen hetzelfde hotel. Men wil hierin geen toeval zien, en geeft aan deze bijeenkomst op neutralen bodem, een politiek karakter.

— In eene partikuliere correspondentie der *Amst. Ct.* uit Weenen lezen wij het volgende: Bij herhaling zijn pogingen aangewend het concordaat als middel te bezigen om ook het hooger onderwijs uitsluitend in handen der kerk te doen overgaan. Al die pogingen zullen echter, naar het schijnt, vruchteloos blijven. De staat moge nu al, thans zoowel als vroeger, nog zoo veel waarde hechten aan eene duurzaam goede verstandhouding met de kerk, en in zekere dingen met haar hand aan hand gaan, — het is echter een onbetwistbaar feit dat hij, meer bepaald in den jongsten tijd, genoeg ondervinding heeft opgedaan, om te beseffen, dat het alles behalve wenschelijk is dat de toekomstige staatsambtenaren, geneeskundigen, onderwijzers en technische mannen uit kerkelijke opvoedingsgestichten voortkomen. Vooral moet de houding die, wel is waar niet de kerk, maar dan toch het ultramontanismus, tegenover de natuurwetenschappen heeft aangenomen, elke proefneming in die rigting ten sterkste ontraden.

In Oostenrijk bestaat er behoefte aan eene zorgvuldige en teedere behandeling der natuurwetenschappen, daar de bevordering der stoffelijke belangen bij ons eene levensvraag is. De vruchten die van het onlangs ingevoerde, hoewel niet liberale, maar goedgezind en verstandig stelsel van onderrigt zijn geoogst, waren reeds nu te schoon dan dat men den lust zou gevoelen den betreden weg te verlaten en een' anderen, van hoogst bedenkelijken aard, in te slaan. Zoo zullen dan de, van zekeren kant met de meeste warmte aanbevolen »wenschen" en »voorstellen," — om de universiteiten uitsluitend Katholijk te maken; aan de kerk een' grooteren invloed op het onderwijs op gymnasiën en hoogescholen te geven; eene kerkelijke censuur over de kandidaten naar de leeraarsbetrekkingen toe te laten; de bisschoppelijke gymnasiën exceptionneel te behandelen, enz. enz., — hoogstwaarschijnlijk op *niets* uitloopen, en naar wij mogen hopen en vertrouwen, zal de wereldlijke wetenschap bij ons, in weerwil van het concordaat, nog zoo veel van haar zelfstandig standpunt behouden, als tot haar bestaan onvermijdelijk noodzakelijk is.

DENEMARKEN.

Denemarken schijnt in de Sondtolkwestie zijn' zin te zullen krijgen. Uit Koppenhage wordt van den 18den dezer geschreven, dat de Engelsche gezant aan dat hof, de heer *Buchanan*, — die den vorigen dag uit Engeland was teruggekeerd, werwaarts hij was opgeroepen om aangaande dien tol opheldering te geven, — de voor Denemarken blijde tijding heeft medegebragt, dat de Britsche regering geneigd is het Deensche voorstel tot kapitalisering en aflossing van den Sondtol aan te nemen. De heer *Buchanan*, die zijnen weg over Berlijn genomen had, moet te gelijker tijd het berigt hebben medegebragt, dat de Pruissische regering, welke tot nu toe wel geneigd was voor eene aflossing, maar die op andere grondslagen wilde hebben aangenomen dan was voorgesteld, thans ook bereid is tot het Deensche voorstel toe te treden.

GROOT-BRITTANJE.

Het dienstjaar 1855 heeft een tekort van eenentwintig millioen pond sterling opgeleverd, welk bedrag nl. de ontvangsten minder opbragten. Door den jongsten oorlog is de nationale schuld van Groot-Brittanje en Ierland met achttien millioen en het cijfer der belastingen in het vereenigde koningrijk met veertien millioen vermeerderd.

— In de stad Shoreham in Sussex is Vrijdag een feest gevierd, welligt eenig in de annalen van het parlementaire leven. Te midden zijner kiezers, bragt de vertegenwoordiger dier stad, de 82jarige sir *Ch. Burrel*, den dag door, waarop hij voor 50 jaren verkozen werd tot lid van het parlement voor Shoreham, 't welk hij sedert 1806 onafgebroken vertegenwoordigd heeft.

— De *Morning Advertiser* meldt dat de heer *Marcy*, secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken te Washington, bij missive van den 28sten Julij, aan den Noord-Amerikaanschen gezant te Parijs heeft medegedeeld het antwoord van het kabinet der Unie op de uitnoodiging om toe te treden tot de verklaring der westersche mogendheden en der andere onderteekenaren van het Parijsche vredestraktaat, betreffende eenige punten van algemeen zeeregt. In dat antwoord wordt gezegd dat de Vereenigde Staten van Noord-Amerika de afschaffing der kaapvaart *niet* erkennen, doch zich overigens met de drie overige punten volkomen vereenigen.

De *Morning-Post* meldt dat de kwestie der werving in Noord-Amerika van manschappen voor het Britsche vreemdenlegioen tot oplossing is gekomen. Aan allen die aan de werving deel namen is vergiffenis geschonken. Het blad zegt wijders, dat aan de kwestie van Centraal-Amerika nog niet een bepaald einde is gemaakt, en dat de *New-York Herald* voorstelt de landengte van Panama door Amerikaansche soldaten te doen bezetten ter bescherming en beveiliging van de reizigers. De *Morning-Post* wil echter dat daar eene bezetting gelegd worde bestaande uit Engelsche, Fransche en Amerikaansche troepen.

FRANKRIJK.

Naauwelijks was de Keizer in de hoofdstad zijns rijks teruggekeerd, of reeds heeft hij weder het stadsleven tegen de buitenlucht verwisseld. Hij is Dingsdag naar de zeebadplaats Biarritz op de grenzen van Spanje vertrokken en is daarbij vergezeld van de Keizerin en den Zoon van Frankrijk. Alle voorzorgen zijn genomen, opdat deze reis den jeugdigen prins geen nadeel toebrenge. Zoo is bepaald, dat de reis in twee dagen zal geschieden, opdat de vermoeijenissen het keizerlijke kind niet te zeer zouden aandoen. Een onderzoek van verschillende leden der geneeskundige faculteit heeft uitgemaakt, dat de verandering van lucht niet gevaarlijk voor den prins was. Voor het geval dat zich eenige min gunstige verschijnselen omtrent zijnen gezondheidstoestand voordeden, zal de heer *Barthez*, geneesheer aan het hospitaal St. Eugenie, de reis medemaken en voortaan, als geneesheer van den jeugdigen prins, over hem waken. De Keizer zal slechts zeer kort te Biarritz vertoeven, doch van die gelegenheid gebruik maken om eenige zeehavens te bezoeken.

Niet alleen in de hoofdstad, maar overal elders in het rijk zijn de feesten bij gelegenheid van den Napoleonsdag minder luisterrijk geweest dan anders.

Maarschalk *Pélissier* had eene uitnoodiging ontvangen om deel te nemen aan het jaarlijksch diner, 't welk de stad op den Napoleonsdag pleegt te geven, doch daarvoor bedankt. Nu zou de stad gaarne een bepaald feest ter eere van den hertog geven, maar de financiën van Parijs verkeeren, ten gevolge der vele uitgaven, zoowel voor bedeelingen als feesten, in een' benarden toestand, en alles wordt in het werk gesteld om de uitgaven zoo veel mogelijk te bekrimpen. De financiers juichen dezen maatregel toe, maar de le-

veranciers enz. achten er zich door benadeeld en klagen zeer. Dit zal nog erger worden, als hetzelfde stelsel door de hooge regering wordt gevolgd, want ook daar doen zich dezelfde kenteekenen van geldsgebrek voor. Reeds hebben er, dien ten gevolge, geene gratis-voorstellingen in de schouwburgen plaats, daar de directeuren alsdan door de regering moeten betaald worden. Als dit de eenige schaduwzijde van die bezuinigingsmaatregel ware, zou men er minder bezorgd om wezen, maar de nijverheid is in de laatste tijden dikwerf kunstmatig geholpen; daardoor bleef het werkvolk op de fabrijken. Dit gaat nu een tijdlang goed, maar later doen zich de gevolgen met verdubbelde gestrengheid gevoelen, want, men moet eenmaal op een punt komen, waarop die kunstmatig opgewekte levendigheid niet meer gevoed wordt, en dan is de reactie des te sterker.

— Omtrent het verleenen van den titel van hertog van *Malakoff* aan den maarschalk *Pélissier*, meldt men de niet onbelangrijke bijzonderheid, dat, voordat hiervan melding werd gemaakt in den *Moniteur*, onze regering per telegraaf het gevoelen van het Russische hof dienaangaande gevraagd heeft en dat het antwoord van Keizer *Alexander* allezins voldoende was, waarop men niet verder geaarzeld heeft, om aan het opgevatte voornemen gevolg te geven. Men heeft dus uit deze zaak geenerlei verkoeling in de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Frankrijk en Rusland te duchten.

— De *Moniteur* berigt dat, op bevel van den Keizer, uit de fondsen bij het testament van Keizer *Napoleon I* aangewezen, 50,000 francs aan elk der 26 departementen zullen worden betaald, die de testateur heeft aangewezen. Een gedeelte der fondsen aan de militairen vermaakt, is reeds aan hen afgegeven. De kanselier van het Legioen van Eer is belast om 5000 francs onder die soldaten te verdeelen, die dit het meest noodig hebben.

— De Parijsche dagbladen behelzen thans een omstandig verslag van het dezer dagen voor de correctionele regtbank te St. Etienne gevoerde regtsgeding tegen eenige lieden, die beschuldigd waren van deelneming aan een geheim genootschap van republikeinsche en socialistische strekking: vijftien van hen zijn uit dien hoofde of wegens het bezit van verboden wapentuig, tot gevangenisstraf van twee jaren of van korteren duur veroordeeld, terwijl zes anderen vrijgesproken zijn.

Daar de beschuldigden het hun te laste gelegde hardnekkig ontkenden, heeft dit proces weinig nieuws betrekkelijk de geheime genootschappen, die in Frankrijk bestendig woelen, aan het licht gebragt; maar het is genoegzaam gebleken, dat onder de fabrijkarbeiders te St. Etienne en in de omstreek een geheim genootschap, onder den naam van *Père de famille* of *Huisvader* werkzaam is, en dat het een' bloeddorstigen haat tegen den Keizer en tegen de hooge klassen der burgermaatschappij voedt.

Bij deze gelegenheid worden door den Parijschen berigtgever van de *Times* ook eenige bijzonderheden medegedeeld over het na December 1851 opgerigt geheim genootschap bekend onder den naam van *la Marianne*, dat ten doel heeft de omverwerping van het keizerlijk gouvernement, de oprigting eener demokratische en sociale republiek, en de zegepraal der arbeidende volksklassen.

Volgens de beste narigten die te verkrijgen zijn, is dit genootschap zeer wijd verspreid, en heeft het overal in Frankrijk, waar vóór 1852 een revolutionaire club bestond, eene regelmatige afdeeling of althans een groep aanhangers. Men houdt het er voor, dat het sedert de tweede helft van het vorige jaar overal in Frankrijk gevestigd is; en hetgeen bij sommige regtsgedingen aan het licht gekomen is, geeft voor die meening niet weinig grond. In den laatsten tijd moet de overheid de zekerheid bekomen hebben, dat de departementen van de Ardèche, de Arriège en de Var en inzonderheid de fabrijksteden aan de Loire, de Rhône en de Saône, benevens verscheidene andere streken in het noorden, oosten en zuiden, alwaar groote massa's fabrijkarbeiders vereenigd zijn, onder den regtstreekschen of zijdelingschen invloed van de *Marianne* staan.

Het hierboven genoemde geheim genootschap *Père de famille* moet gelijksoortige bedoelingen hebben als de *Marianne*, maar daarvan onafhankelijk zijn, en volgens het vermoeden van sommigen is het in de keuze zijner middelen minder gewelddadig en snood.

— Men heeft opgemerkt dat vele aanzienlijke Russen hunne kinderen naar Parijs zenden, om aldaar opgevoed te worden. Met dat doel zijn onder anderen daar aangekomen twee dochters van den generaal *Muravieff*.

— Volgens eene mededeeling van het bestuur der telegraafonderneming in de Middellandsche zee, is het haar thans gelukt den telegraaf-draad van Sardinië naar de Algerijnsche kust te leggen: den 16den dezer heeft deze in volkomen goeden staat over eene diepte van soms twee duizend Nederlandsche ellen het eilandje Galitha nabij Bona bereikt; hier is het echter gebleken dat hij niet lang genoeg is, en verlengd moet worden om tot Bona te kunnen reiken.

Niet alleen is de nederlating van dezen kabel van gewigt voor de gemeenschap met Algiers, maar zij stelt een antecedent daar, waardoor ook voor andere, nog reusachtiger ondernemingen van dien aard, de mogelijkheid van uitvoering blijkt. Men heeft, ja met vele zwarigheden en teleurstellingen te kampen gehad, maar de ondervinding, welke men nu heeft opgedaan, zal niet voor anderen verloren zijn. Het wordt nu meer en meer waarschijnlijk, dat wij nog in onzen leeftijd geheel de wereld door een' electrieken draad verbonden zullen zien.

BELGIE.

Van de aankomst van Koning *Leopold* op l.l. Zondag in het feestvierende Antwerpen en den plegtigen optogt, waarmede Z. M. zich naar het stadshuis heeft begeven, hebben wij reeds in ons vorig nommer gesproken. Te twee uur heeft de Koning de overheden ten gehoore ontvangen en in de eerste plaats de leden van het gemeentebestuur. Op de toespraak van den burgemeester, den heer *Loos*, heeft de Koning geantwoord, dat hij altijd met belangstelling het oog op de stad Antwerpen heeft gehouden; -- dat hij de diensten kent, welke door haar aan het land zijn bewezen, eensdeels door den handelsstand, doch anderdeels door de menigte daar gevestigde beroemde kunstenaars, en hij die diensten nooit zal vergeten.

Z. M. heeft de aandacht gevestigd op den toestand van Antwerpen, zoo als die was, nu vijfentwintig jaren geleden, toen die stad welligt meer dan eenige andere had geleden ten gevolge van de staatkundige crisis, welke de onafhankelijkheid van België ten gevolge heeft gehad. Die toestand is veranderd en (dus heeft de Koning gezegd) de voorspoedige tijden zijn voor Antwerpen teruggekomen en de stad gaat welligt eene nog betere toekomst te gemoet.

Te zes uur heeft een groot gastmaal plaats gehad in de zalen van het museum, 't welk door 130 personen is bijgewoond, 't welk in de lokalen der koninklijke Harmonie te zijner eer is gegeven.

Maandag had de opening plaats van de tentoonstelling van bloemen, planten en gewassen. Voorts is de wedstrijd op de rivier de Schelde aangevangen, in tegenwoordigheid van eenige leden der vorstelijke familie. Het koude regenachtige weder was evenwel oorzaak dat dit gedeelte der feestviering niet in allen deele aan de hooggespannen verwachting beantwoordde.

Mede is dien dag het marmeren standbeeld voor *Antonie van Dijck* (geb. te Antwerpen den 22sten Maart 1599, overleden den 9den December 1641) plegtig onthuld, waarbij de Koning tegenwoordig was.

De feestelijke dag werd op den laten avond besloten met eene schitterende vertooning, zijnde het verlichten van den grootschen toren der Lieve Vrouwe kerk door Bengaalsch vuur en veelkleurig vuurwerk, hetgeen een schouwspel opleverde, welks tooverachtige en grootsche schoonheid niet kan beschreven worden. Gedurende den dag hadden nog volksspelen en in den avond een openbaar volksbal de duizenden verspreid en bezig gehouden.

Dingsdag heeft de Koning den eersten steen gelegd voor de nieuwe dokken. Al de leden van het koninklijk gezin waren daarbij tegenwoordig. Een Hollandsch officier, die in uniform tegenwoordig was, werd door den Koning aangesproken, die hem betuigde, dat hij met bijzonder genoegen zag dat de Hollandsche officieren zich met de Belgische verbroederden.

De Koning bezocht na afloop der plegtigheid ook nog de nieuwe sluis. Later verleende de Koning een gehoor aan de commissie voor de uitbreiding der stad, en verzekerde haar, dat hij aan dit plan zijne volkomene goedkeuring schonk en dat niets hem meer ter harte ging dan de bloei van Antwerpen.

Het bedrag der ingeschreven bijdragen ter bestrijding der kosten van de oprigting van een standbeeld voor Koning *Leopold* in die stad, was reeds 60,000 fr., zoodat de benoodigde gelden voorhanden zijn.

— Het ongeluk Zondag avond op den spoorweg van Antwerpen naar Gent voorgevallen, is, hoe verschrikkelijk ook, gelukkig niet van dien omvang geweest, als de eerste geruchten deden vermoeden. Het te Antwerpen verschijnende dagblad *de Schelde* behelst aangaande dit spoorweg-ongeluk het navolgende:

» Eene ijselijke ramp is onze feesten komen verstoren. De laatste trein, gisteren avond te 8 uur, uit Antwerpen naar Gent vertrokken langs den spoorweg van 't land van Waes, is buiten het spoor geloopen. Het ongeluk had plaats nabij Zwijndrecht, op de plaats Blokdijk genaamd. Eene koe, uit de weide losgebroken, heeft den loop verhinderd van den trein, die op haar ligchaam is komen stuiten. De trein werd gesleept door twee locomotieven. Beiden zijn omgestort, de eene links, de andere regts van den spoorweg. De waggons volgden daarop en werden verbrijzeld tot de tien eerste. Er waren 600 reizigers op den trein.

» Het tooneel, 't welk volgde, valt niet te beschrijven. Een ontzaggelijke hoop menschen werd opeengestapeld, deels verpletterd door den schok, of verbrijzeld door de hooger liggende ligchamen en voorwerpen. Het was een bloedbad, zoo als wij er in lange in de dagbladen geen aan te stippen hadden. Het getal gekwetsten wordt geschat op 25. Tot hiertoe geeft men 5 dooden op. Onder deze behoort de baron *Goethals*, van Gent, 27 jaren oud. Deze heer heeft bevorens de afzetting ondergaan van zijn regterbeen. Hij stierf later in de armen van den machinist van de stoomboot *Prinsesse Charlotte*. Onder de gekwetsten, die zich in het gasthuis te Antwerpen bevinden, noemt men een letterkundige uit Gent. Er waren verscheidene doctors en twee geestelijke zusters ter plaatse van het onheil gesneld. Zij hebben zich ijverig gedragen in het verzorgen der gekwetsten."

Het dagblad *l' Avenir* zegt dat slechts drie rijtuigen verbrijzeld zijn. Acht of tien reizigers zouden ernstig, zeven of acht personen minder gevaarlijk gekwetst zijn, terwijl een onnoemelijk aantal reizigers ligte wonden en kneuzingen ontvingen.

De *Précurseur* verhaalt het ongeluk met dezelfde omstandigheden, als hierboven reeds is vermeld. Het blad zegt wijders, dat nadat de eerste waggons zich op de locomotieven geworpen hadden, een begin van brand is ontstaan, die men echter spoedig kon blusschen. De *Précurseur* schat het aantal gekwetsten minstens op twintig. Drie waren gedood. Een Hollandsch geestelijke, die zich op den trein bevond, heeft de stervenden in hunne laatste oogenblikken bijgestaan.

Eene latere mededeeling, afkomstig van de directie van de spoorweg-maatschappij zelve, houdt in, dat geen der reizigers onmiddelijk is gestorven. Twee personen waren nog slechts bezweken, een onbekende en de baron *Goethals*. Eene dame uit Gent, die als dood was opgegeven, is niet ernstig gekwetst en heeft zich reeds naar hare familie kunnen begeven.

Het getal der gewonden en gekwetsten is, zoo ver bekend, dertien. Onder deze laatsten bevindt zich een Fransch officier, wiens beide beenen zijn verbrijzeld; de heer *de Vos*, van Gent, wien eene rib is gebroken. Vele reizigers hebben kneuzingen bekomen, welke echter van weinig belang zijn. Het aantal geheel verbrijzelde waggons is 3, terwijl de overige alle min of meer zijn beschadigd. Het berigt dat er een begin van brand was ontstaan, wordt bevestigd; de brand is echter spoedig gebluscht.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 20 Augustus.

Bij kon. besluit van den 15den is aan mr. *J. W. van Romunde* eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van raadsheer in het prov. geregtshof in Noordholland.

Bij kon. besluiten van den 16den en 17den, zijn benoemd: tot substituut-officier van justitie bij de arr.-regtbank te Utrecht, mr. *S. J. van Gleuns*, thans regter-plaatsvervanger bij die regtbank, en tot regter-plaatsvervanger in de arr.-regtbank te Amsterdam, mr. *T. J. van Outeren*, advokaat aldaar.

— Bij kon. besluit van den 16den, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Dirksland c. a., de heer *K. van Valkenburg van de Kreke*, thans ontvanger te Biervliet.

— Prins *Frederik*, die naar Petersburg is vertrokken, heeft geene rijtuigen medegevoerd, gelijk de vertegenwoordigers van andere natiën bij de krooningsplegtigheid. Keizer *Alexander* heeft bevel gegeven, dat de keizerlijke equipaadjes ter beschikking zouden worden gesteld van zijn koninklijken bloedverwant.

— Van wege het afgetreden ministerie is thans, ingevolge het bepaalde bij art. 195 der grondwet, het verslag aan de Staten Generaal over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1854 bekend gemaakt.

In het jaar 1854 is de regeling van het armbestuur bij de wet van den 28sten Junij van dat jaar tot stand gekomen, en den 1sten September ingevoerd. Een tijdvak van 4 maanden was dus te kort om van gedep. staten der verschillende provinciën voldoende verslagen te verwachten over de werking van deze zoo belangrijke wet.

Onverminderd deze opmerking, heeft de regering toch getracht zorg te dragen, dat geene bepaling dezer wet eene doode letter worde, dat de werking dier wet over de volgende jaren volledig aan de Staten Generaal zal kunnen worden medegedeeld, en dat reeds eenige opmerkingen in dit verslag konden worden opgenomen. Het is de regering aangenaam de verzekering te kunnen geven, dat de briefwisseling over dit onderwerp haar heeft overtuigd, dat de wet door de collegiën van ged. staten in het algemeen zeer juist wordt verstaan, en, voor zooveel hen aangaat, toegepast.

Het bedrag der sommen voor subsidiën uit de gemeentefondsen aan instellingen van weldadigheid, was als volgt:

	1854.	1853.
voor Noord Brabant......	*f* 101,005,19	109,867,40
» Gelderland..........	- 35,496,22	35,388,62
» Zuid-Holland........	- 837,873,43½	837,963,30½
» Noord-Holland......	- 592,787,58	551,468,70
» Zeeland	- 130,218,27	129,573.64
» Utrecht..............	- 46,954,00	45,682,64½
» Friesland	- 377,066,50	354,518,87
» Overijssel.	- 39,999,84	40,347,30
» Groningen.	- 141,401,57½	133,719,82½
» Drenthe.............	- 10,308,00	7,640,14
» Limburg.	- 5,599,15	5,118,63

Het gezamenlijk bedrag der subsidiën over 1855 *geraamd*, is gebleven beneden de sommen in 1853 uitbetaald. Vergelijkt men het bedrag der subsidiën voor 1854 en 1855 geraamd, dan ziet men, dat de raming voor 1855 bedraagt voor Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Overijssel en Groningen, te zamen minder *f* 172,426.69; en voor Noordbrabant, Friesland, Drenthe en Limburg, te zamen meer *f* 44,542.26½. Deze uitkomst is te meer bevredigend, wanneer men in aanmerking neemt, dat de duurte der levensmiddelen is toegenomen, waaruit zoo veel grooter behoefte is ontstaan, en dat het hooger beloop hetwelk in Limburg zeer gering is, voor Friesland en Drenthe door natuurlijke oorzaken wordt toegelicht. In Noordbrabant alleen schijnt er ten dezen eenige achteruitgang te bestaan.

Er waren in 1854 4839 instellingen strekkende ten behoeve of tot het verzorgen der armen. Daaronder behooren 1529 die door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd worden, en die van gemengden aard, in welker regeling of bestuur gezamenlijk door de burgerlijke overheid en door eene kerkelijke gemeente of bijzondere personen of niet-kerkelijke vereenigingen, wordt voorzien; 2705 tot die van kerkelijke gemeenten, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte, en van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd; 605 tot die door bijzondere personen of door bijzondere niet-kerkelijke vereenigingen geregeld en bestuurd.

AMSTERDAM, 20 Augustus.

Als blijk van de geestdrift der oude krijgers van 1830 en 31 voor de feesten, die in de volgende week ons wachten, kan dienen dat in 14 dagen tijds *ruim 500 man*, 't land rond, zich hebben doen inschrijven voor het kostbare feestmaal op den 27sten dezer, na de onthulling van het gedenkteeken. Het bestuur is verpligt geweest, Maandag de verdere inschrijving te sluiten, na alvorens den termijn tot deelneming nog tot op het uiterste oogenblik te hebben verlengd, om ieder gelegenheid te geven zich in tijds aan te melden.

Het getal kinderen, dat na de onthulling het volkslied eenparig zingen zal, om het gedenkteeken geschaard, bedraagt 400. De kinderen der aanzienlijksten zullen er hart aan hart staan met de weezen. Van de weezen zijn er bestemd 250, terwijl de leden der beide sectiën van *Het metalen kruis* er 150 van hun kroost bijvoegen.

Onderscheidene genootschappen en societeiten hebben te zamen voorzien in *al* de prijzen die, hoe menigvuldig ook, uitgereikt zullen worden bij de volksvermakelijkheden; terwijl wij met genoegen vernemen, dat de heeren bierbrouwers eenparig cadeau hebben gedaan de benoodigde vaten bier voor het gastmaal op den eersten dag der festiviteiten aan de daartoe uitgenoodigde oude krijgers van 1830 en 31, thans behoorende tot de arbeidende klasse. Dat eerste feestmaal, van ruim 300 man, zal gepresideerd worden door de twee leden van het hoofdbestuur, de heeren *van Dam van Isselt* en *Burlage*, alsmede door de heeren *Zillessen* en *Knolle*, als presidenten der beide sectiën van de Amsterdamsche afdeeling *Het metalen kruis*.

Van alle zijden wordt medegewerkt om het genot te verhoogen van het *feest van vrede en trouw* zoo als het in 1852 ontworpen werd. (*Amst. Ct.*)

— Maandag is de van ouds bekende »Hartjesdag" op de gebruikelijke wijze, die niet gunstig voor den vooruitgang op het zedelijk gebied getuigt, gevierd. Groot was ook nu weder het misbruik van sterken drank bij die gelegenheid gemaakt.

— Naar men verneemt, is door den heer *H. Verdonk*, molenmaker te Zaandam, aan den minister van binnenl. zaken een plan aangeboden, om het Oude IJ en het Wijkermeer droog te maken en tot bouwland in te rigten, door middel van het leggen van een dijk van Zaandam tot Amsterdam, met de noodige doorvaart van eene kapitale sluis met ijzeren brug en deuren en twee duikers, tot uitwatering van het water, dat door de machines en molens wordt aangebragt.

Deze dijk zou dienstbaar zijn voor den spoorweg van Amsterdam langs Zaandam tot het Nieuwe Diep, en de kapitale sluis zou gelegd worden in de rigting om een kanaal te vervaardigen door Holland op zijn smalst, waardoor dan een groot aantal land zou drooggemaakt worden. Ook zoude dit de zeewering van Rijnland veel verbeteren, omdat dan dezelve door geen vloed of stormwinden meer gekweld zou worden.

ARNHEM, 20 Augustus.

Gisteren avond is tusschen Veenendaal en Maarsbergen een der wachters van den spoorweg onder den sneltrein van Arnhem naar Utrecht geraakt en jammerlijk overreden.

ASSEN, 20 Augustus.

Men verneemt dat te dezer stede een adres aan den raad is opgesteld en ter teekening zal voorliggen, om de wederinvoering der broodzetting te verzoeken, daar de ondervinding heeft bewezen, dat sedert de afschaffing der zetting, hier de prijzen doorgaande hooger zijn dan in naburige plaatsen, waar de zetting bestaat.

GRONINGEN, 21 Augustus.

In het laatst der vorige en het begin van deze week werd alhier de gewone jaarlijksche reünie gehouden van afgevaardigden der Waalsche kerken. Vrijdag morgen werd zij geopend door eene rede van den heer Busken Huet, predikant te Haarlem. Des avonds vereenigden zich de afgevaardigden in het hotel den Doelen, ten getale van 48, hebbende al de kerken, met uitzondering van ééne, hare afgevaardigden herwaarts gezonden.

Zaturdag, 's avonds te 6 uur, werd aan het instituut voor doofstommen eene publieke les gehouden, welke bepaaldelijk op dezen buitgewonen tijd plaats had, ten einde de leden van de reünie de gelegenheid zouden hebben om met dit instituut nader bekend te worden. Met bijzondere zorg werd hierbij voor hen de leertrant opengelegd, waardoor op deze inrigting de doofstommen aan hunnen ongelukkigen toestand zoo veel mogelijk worden onttrokken, tot kennis en deugd opgeleid en geschikt gemaakt om in de maatschappij te verkeeren en in hun onderhoud te voorzien; terwijl tevens afdoende blijken werden gegeven, dat ook het spraak-onderrigt hier geenszins wordt verwaarloosd, maar met ijver en zeer goed gevolg beoefend.

Na afloop der les vatte de voorzitter der hoofddirectie, de heer J. W. C. baron van Ittersum, het woord op om de aanwezigen te verzoeken wel te willen medewerken, dat in de verschillende oorden des lands, werwaarts zij nu terugkeeren, eene juiste kennis aangaande het instituut meer en meer worde verspreid, en om hun de behartiging der belangen van deze liefdadige inrigting dringend aan te bevelen. Nadat hierop door den voorzitter der reünie, den heer ds. Mounier uit Amsterdam, met de meeste welwillendheid en hartelijkheid was geantwoord, dat hetgeen zij gezien en gehoord hadden, op hen grooten indruk had gemaakt en hun eene zeer gunstige gedachte van dit instituut had gegeven; terwijl zij volkomen bereid waren om ten voordeele eener zoo nuttige inrigting werkzaam te zijn, — werd overgegaan tot eene bezigtiging van het inwendige des instituts, 't welk ook de algemeene goedkeuring wegdroeg; en eindigde hiermede dit bezoek, 't welk voorzeker mede zal strekken om deze inrigting ook elders meer en meer bekend te maken en op prijs te doen stellen.

Na zich verder te hebben bezig gehouden met belangrijke zaken van huishoudelijken aard en van algemeene strekking, werd de reünie van afgevaardigden der Waalsche kerken Dingsdag door den voorzitter, den heer Mounier, predikant te Amsterdam, met dankzegging en gebed gesloten.

Dankbaar zien de afgevaardigden ook nu weder op de afgeloopen dagen terug, die hun op nieuw de gelegenheid aanboden om den band van broederlijke liefde, die hen vereenigt, onderling te versterken.

— Men deelt ons mede, dat het detachement vesting-artillerie hier in garnizoen, morgen wederom een' aanvang zal maken met het builen en keeren van het buskruid, in het magazijn links van de Boteringepoort.

— Gisteren is alhier tegen onderscheidene winkeliers proces-verbaal opgemaakt wegens het niet op tijd laten herijken van hunne lengte- en vochtmaten of gewigten.

— Wij hebben wederom melding te maken van een nieuw geval van longziekte, 't welk zich in het Westerkwartier heeft voorgedaan. Maandag werd de hulp van den rijksveearts J. C. Billroth te Noordhorn ingeroepen bij een' zieken hokkeling van den landbouwer en veehouder Klaas Pieters Tillema te Lagemeeden, gem. Aduard, en werd bevonden, dat genoemde hokkeling aan de longziekte leed. Nadat hiervan mededeeling was gedaan aan den heer burgemeester van die gemeente, nam deze een besluit tot dooding waaraan den volgenden, Dingsdag, morgen gevolg werd gegeven. De lijkopening leverde de onmiskenbare en duidelijke teekenen der besmettelijke longziekte op. Het vleesch is op een klein gedeelte na in consumtie gebragt en de huid naar de looijerij vervoerd. Tillema heeft nog 22 stuks vee van verschillenden ouderdom welke toen nog gezond schenen te zijn.

Betrekkelijk het ontstaan der longziekte bij dit op den eigen stal gefokt rund is nog niets zekers bekend.

— Het koolzaaddorschen heeft bij eenen landbouwer te Eenum aan een knaapje van 5 jaren het leven gekost, doordien het bij die gelegenheid te veel jenever had gedronken, ten gevolge waarvan het een paar dagen later is overleden.

— Uit Meppel wordt het volgende gemeld: Terwijl men in de provinciën Groningen en Friesland druk aan het schrijven en wrijven is over de al of niet geconcedeerde spoorweglijnen, gaat de heer Dull met zijne mede-committenten rustig voort de uitbakening te doen, om daardoor te toonen dat de zaak ernstig gemeend is, terwijl men vrij algemeen verzekert, dat voor deze onderneming veel kans van welslagen bestaat, zoodat welligt gebeuren zal, wat men aanvankelijk weder voor een luchtkasteel hield: het aanleggen van spoorwegen door de noordelijke- en aansluiten met die der andere provinciën.

Spoorwegen in Engeland.

Bij de behoefte aan spoorwegen die zich hier te lande meer en meer doet gevoelen, kan het niet ondienstig geacht worden door eenige statistieke opgaven aan te toonen, welk een uitgebreid vertier daardoor elders en vooral in Engeland wordt te weeg gebragt. Wij bedienen ons daartoe van het verslag van den heer *Robert Stephenson*, inspecteur van het stoomwezen, niet lang geleden uitgebragt.

In den aanvang van dit jaar besloegen de spoorwegen in het vereenigd Koningrijk van Groot-Brittanje en Ierland eene lengte van 8054 Eng. mijlen of 2350 uren gaans. Dit ontzaggelijk spoorwegnet zou, wanneer het in ééne lijn werd doorgelegd, een derde van den geheelen omvang van den equator beslaan.

Deze spoorwegen hebben bij hunnen aanleg 3432 millioen gulden gekost of nagenoeg een derde gedeelte van de Engelsche nationale schuld. Aan den oorlog werd in de laatste jaren meer dan een vierde van deze 3432 millioen te koste gelegd, die geheel onvruchtbaar zijn uitgegeven, terwijl de uitgaven voor spoorwegen onberekenbare voordeelen afwerpen.

Bij het maken dezer spoorwegen moesten vele natuurlijke

...landerpalen uit den weg geruimd en belangrijke kunstwerken aangelegd worden. Zoo telt Engeland meer dan 50 Eng. mijlen tunnels, gelijkstaande met 15 uren gaans. In den omtrek der hoofdstad alleen bedraagt de lengte der viaducten 11 Eng. mijlen.

De treinen doorloopen op het Engelsche spoorwegnet jaarlijks 80 millioen Eng. mijlen of ruim 23 millioen uren. Hierbij bedient men zich, wat de vervoermiddelen betreft, van 5000 locomotieven en 150,000 waggons van onderscheidene soort, en wat de brandstoffen aangaat, van 2 millioen ton steenkolen, zoodat men mag stellen, dat per minuut 4 ton kolen verbrand en 20 ton water verdampt worden.

Het getal beambten, die bij de onderscheidene spoorwegmaatschappijen in dienst zijn, bedraagt 90,000, terwijl daarenboven nog 40,000 personen met zamenhangende werkzaamheden worden bezig gehouden. Voegt men daarbij de vrouwen en kinderen, dan mag men aannemen, dat van de geheele bevolking van Engeland 1 onder de 50 zijn middel van bestaan uit de spoorwegen put.

In het jaar 1854 werden langs de Engelsche spoorwegen 111 millioen reizigers vervoerd over een gemiddelden afstand van 12 Eng. mijlen of 3½ uur gaans. De ontvangst der verschillende maatschappijen bedroegen over dat jaar de som van 242,580,000 gulden. Opmerking verdient hierbij, dat de inkomsten van iedere maatschappij in het bijzonder, niettegenstaande de vele concurrentie en het aanleggen van nieuwe wegen, steeds klimmende zijn.

Als men verder nog nagaat hoeveel die groote menigte van reizigers door deze snelle communicatie aan tijd uitwinnen, hoe zeer de waarde der landerijen er door is gestegen, enz., dan zal men eenigzins een denkbeeld erlangen van de algemeene welvaart, die spoorwegen over een land verbreiden; dan zal de wensch in ieders borst levendiger worden, dat ook ons land en onze noordelijke provinciën inzonderheid spoedig in het genot mogen treden van die ontelbare voordeelen aan spoorwegen verbonden.

(*Ingezonden.*)

Het is waarlijk eene treurige ervaring, die voor en na opgedaan wordt, dat de per post afgezondene brieven niet allen teregtkomen. Waar en bij wien de oorzaak daarvan moet gezocht worden, is moeijelijk aan te geven.

De ondergeteekende heeft den 10den j.l. per post van Ferwerd (Friesland) eenen brief verzonden, waarin gesloten was een briefsken, op landmail-papier geschreven. Mogelijk heeft de een of andere naar bankpapier reikhalzende zulks bij het in handen nemen van den brief gevoeld, of ook wel gehoord, en den brief afhandig gemaakt, in hope in denzelven bankpapier te vinden. Hij werd in zijne verwachting bedrogen, maar heeft ook anderen teleurgesteld, die bij het ontvangen van den bewusten brief belang hadden.

Ik breng deze mijne ervaring ter kennisse van het algemeen, ten einde men zich wachte voor schade, maar neem tevens ook de vrijheid, om heeren postdirecteuren, in belang van het algemeen, de hoogstmogelijke omzigtigheid, de naauwkeurigste controle in beoefening te brengen.

Blija, 19 Augustus 1856.

J. SIBINGA.

Afschaffing van de belasting op het gemaal.

Toen in het vorige jaar de verwezenlijking naderde van de afschaffing der accijnsen op het gemaal, werd door de voorstanders dier belastingen bij herhaling de voorspelling gedaan, dat de bakkers de voordeelen van die afschaffing zouden in den zak steken en dat de verbruikers het onbelaste brood even duur zouden moeten betalen als vroeger.

Het mag daarom voorzeker thans, na de belasting reeds lang genoeg is afgeschaft om over hare uitwerking met grond te kunnen oordeelen, niet onbelangrijk worden geacht, de vraag te beantwoorden, welken invloed de afschaffing der belasting op het gemaal in deze gemeente op den prijs van het roggenbrood heeft gehad?

Ik heb dien ten gevolge de wekelijksche marktprijzen der rogge nagegaan gedurende de eerste 6 maanden van 1855 toen de belasting nog werd geheven en die over dezelfde maanden van dit jaar, toen de belasting was afgeschaft, en ze met de prijzen van het roggenbrood vergeleken. Het resultaat van mijn onderzoek was het volgende:

In 1855 was de gemiddelde prijs der rogge op de markt te Groningen:		In 1855 was alhier de prijs van het grof roggenbrood (4 Ned. ℔) gemiddeld:	
In Januarij	ƒ 8.50.	In Januarij	48⅗ cent.
» Febr. (geen markt gehoud.)		» Februarij	48¼ »
» Maart	ƒ 7.90.	» Maart	48¼ »
» April	- 7.95.	» April	48¾ »
» Mei	- 9.05.	» Mei	51¼ »
» Junij	- 10.00.	» Junij	55¼ »
Gemiddelde prijs over de 6 maanden	ƒ 8.68.	Gemiddelde prijs over de 6 maanden	50⅓ cent.

In 1856 was de gemiddelde prijs der rogge:		In 1856 was de gemiddelde prijs van het brood:	
In Januarij	ƒ 10.62.	In Januarij	52½ cent.
» Februarij	- 8.67.	» Februarij	45¾ »
» Maart	- 8.45.	» Maart	45¼ »
» April	- 7.77.	» April	33¾ »
» Mei	- 8.59.	» Mei	33¾ »
» Junij	- 8.95.	» Junij	46 »
Gemiddelde prijs over de 6 maanden	ƒ 8.83.	Gemiddelde prijs over de 6 maanden	42⅞ cent.

Terwijl de prijs van de rogge alzoo gedurende het eerste halfjaar van 1855 en dat van 1856 ongeveer dezelfde was, is in den prijs van het brood een niet onaanzienlijk verschil op te merken. De 4 Ned. ℔ roggenbrood wordt thans 7¼ cent goedkooper verkocht dan het vóór de afschaffing gekost heeft. Dit is zelfs meer dan het bedrag der afgeschafte belastingen, meer dan de grootste tegenstander der accijnsen had durven hopen.

Of de afgeschafte belasting op den prijs van het wittebrood ook zulk een gunstigen invloed heeft uitgeoefend, heb ik niet kunnen nagaan. Welligt dat een ander daartoe in staat is en uit wetenschap ook door dit blad zal willen mededeelen aan anderen.

* * *

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PETERSBURG, 19 Augustus.

De graaf *de Morny* heeft gisteren in eene partikuliere audiëntie bij Keizer *Alexander* aan dezen de onderscheidingsteekenen van het grootkruis van het legioen van eer overhandigd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 21 *Augustus*.

Nederland Werk. Schuld	à	2½	pCt.	63¾.
Dito Dito	»	3	»	75 1/16.
Dito Dito	»	4	»	95¾.
Oostenrijk Metalliek	»	5	»	78⅝.
Dito 1851 en 1852	»	2½	»	40 7/16.
Dito Nieuwe Litt. B.	»	5	»	85¾.
Dito Nation. Metall.	»	5	»	79 13/16.
Spanje Onbep. St.	»	1¼	»	24 11/16.
Dito Binnenl.	»	3	»	39⅝.
Portugal	»	3	»	45 13/16.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	»	5	»	103⅞.
Dito Dito 1828 en 1829	»	5	»	102¾.
Dito bij *Hope*	»	4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	»	4	»	85 7/16.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	»	5	»	94 13/16.
Dito 6de serie	»	5	»	96 5/16.

LONDEN, 21 *Augustus*. Consols 95¼.

PARIJS, 21 *Augustus*. Fransche 3 pCt. 70.90.

WEENEN, 21 *Augustus*. Metalliek 5 pCt. ƒ 84. Nat. leening ƒ 85¼. Wissel op Londen ƒ 10.02. Zilver ƒ 3¼.

KERKNIEUWS.

Surhuisterveen, 20 Augustus. Door den kerkeraad is heden uit een bevorens opgemaakt drietal kandidaten, beroepen bij de Herv. gemeente alhier, de heer R. A. Damsté, kand. bij het prov. kerkbestuur van Groningen.

Leeuwarden, 20 Aug. Door den algemeenen kerkeraad der Ned. Herv. gemeente, is gisteren ter vervulling der vacature ontstaan door het vertrek van ds. H. L. Vinke, geformeerd het navolgend twaalftal van predikanten, alphabetisch gesteld: Ds. van Ameron te Bolsward; Brouwer, te Oudkerk; Douwes te Leens; Laurillard te Zandpoort; Mysberg te Bleskensgraaf; Riehm te Vlaardingen; Scheuer te Zevenhuizen; Schuuring te Hoorn; Sluiter te Dordrecht; Voorhoeve te Harlingen: te Winkel te Bennebroek; van IJsendijk te Deinum.

— Te Jaarsveld is tot predikant beroepen de kand. T. van Westrhenne, P.z.

— Te Niezijl is tot predikant bij de Chr. Afg. gemeente beroepen ds. Duiker, te Surhuisterveen.

— De 68jarige predikant G. J. Raidt, leeraar bij de Chr. Afg. gemeente te Hellevoetsluis, heeft het op hem uitgebragte beroep naar de Hollandsche gemeente te Cincinnatie, in N.-Amerika, aangenomen. Na den 10den Aug. zijne afscheidsrede gehouden te hebben, is hij met zijne familie den volgenden dag naar Amerika vertrokken. Dit is reeds de vierde predikant, welke dit jaar uit Nederland naar Amerika is vertrokken.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 18 Aug., *Hartmans* Henriëtte en Cornelia, Batavia; *van Zijp* Derkina Titia en *Witzen Elias* Zeenymph, Banjoew.; *Vos* Betje Pronk, Smirna; *van de Velde Smit* Aurora, Cette; *Hangelbroek* Antje Witsenborg, Koningsb.; *Potjer* Dankbaarheid en *Jager* Margar. Antina, Petersburg; *Meijer* Adolf Hendrik, Dantzig; *Dallinga* Anna Henderika, Bremen.

HOLLESLOOT 18 Aug., *Doewes* Tjeska, Archangel; *Orsel* Jantina Cornelia en 19 *Scholtens* Hillechina Scholtens, Petersb.

TEXEL 18 Aug., *Ruhaak* de Zeven Sterren en *de Boer* Helena Catharina, Archangel; *Stratingh* Jantina en *Drent* Tjapko Schuringa, Petersburg.

HELVOET 18 Aug., *Dik* Alida Sinnige, Archangel; *de Jongh* Dina Immechina, Petersb.; *Vernes* Merwestroom, Bergen; *Verstok* Regina Elisabeth, Reval.

BRIELLE 18 Aug., *Egberts* Sjamke, Koningsbergen.

KONSTANTINOPEL 25 Julij, *Sikkema* Zeemeeuw, v. Berdianski n. Falmouth.

VENETIE 16 Aug., *Bakker* Zeebloem, Amst.

GENUA 13 Aug., *Hazewinkel* Prudence, Newcastle.

MARSEILLE 15 Aug., *Mooi* Elisabeth, Galatz.

HAMBURG 16 Aug., *Visser* Tietje, Delfzijl; *Koster* Vr. Catharina, Amst.; *Swiers* Fokelina Amalia, Londen; — 17 *Roelfs* Anna Maria, Zwolle; *Lindeboom* Geertruida, Middlesbro.

BREMERHAVEN 15 Aug., *Lodewijks* Anna, Petersb.; — 16 *Emmelkamp* Vr. Geertruida, Hamburg.

SWINEMUNDE 16 Aug., *Meijer* Margar. Elisab., Koppenh.

NERVA 9 Aug., *Visser* Twee Alida's, Amst.

KROONSTAD 10 Aug., *Donema* Renske Hooites en *Hitman* Twee Gebroeders, Amst.; *Brandts* Jonge Willem, Dantzig; *Janninga* Trekvogel, Stockh.; — 11 *Bontekoe* Zeemeeuw, Sunderl.; *Pronk* Hendrika Gesiena, Amst.; *Stuitje* Cath. Luitgarda, Stockh.; *Zeegers* Catharina, Cadix; — 12 *Datema* Margr. Hendrika, *Landeweer* Zeevaart en *Kuiper* Hendrika Hillechina, Koningsb.

ARCHANGEL 2 Aug., *Brouwer* Noordstar, Harl.; *Kuiper* Grietje Koens, Antwerpen; — 4 *Lula* Roelfina Roelina, Delfzijl, *de Vries* Jeune Léonie, Bergen.

Vertrokken.

AMSTERDAM 18 Aug., *Fijn* Noord-Holland, Konst.; *Last* Emilie, Petersb.; *Lindeboom* Herman Hendrik, Riga; *Kuipers* Vrouw Maria, Dantzig; *Visser* Trijntje, Koningsb.

VLIE 18 Aug., *Wolkammer* Ida, *Duintjer* Aukje Gepkelina, *de Jong* Catharina Cornelia en *Bakker* Harmonie, Petersb.

HELVOET 18 Aug., *Swart* Doelwijk, *Kooij* Mary Goddard en *Jaskie* Willem Barendsz., Batavia; *Sap* Joanna Jacoba, Corfu; *Mulder* Ida en *Steffens* Jonge Andries, Petersb.

MAASSLUIS 18 Aug., *Zoutman* Geertruida, Bergen.

BROUWERSHAVEN 18 Aug., *Poort* Europa, Batavia.

VLISSINGEN 16 Aug., *Legger Jr.* Termonde, Rostock; *Visser* Cath. Hermanna, Hammerfest; *Brouwer* Onrust, Bergen; *Blauw* Gesina, Hamburg.

TRIEST 13 Aug., *Smit* Arendina, Rott.

CETTE 12 Aug., *Kuijper* Sara Elisabeth, Bahia.

HAMBURG 18 April, *Mellema* Maasstroom, Newcastle.

CUXHAVEN 17 Aug., *Potjer* Cath. Jantina, Petersb.; — 18 *Pekeler* Elisabeth, Londen.

SWINEMUNDE 15 Aug., *Lever* Henderika, de Oostzee.

MEMEL 13 Aug., *de Jonge* Houthandel, Harlingen; *Balk* Jacomina, Petersburg.

BOLDERAA 13 Aug., *Jongebloed* Anna, Holland; — 14 *Engelsman* Schuringa, *Nieboer* Hendrik en Carel, *Schenk* Ida Cornelia en *Jonkhoff* de Hoop, Elseneur; *Wolkammer* Albertina, Koningsb.

KROONSTAD 11 Aug., *Jonker* Siberlina en *Panjer* Heilina, Stockh.; *Das* Hermanna Das, Kiel; *Borst* Jacobus, Devonport; — 12 *Visser* Maria en Pauline, Hull; *Hollander* Johannes, Burghead; *Kroon* Cornelia, Elseneur; *Peper* Fennechina, Warnemunde; *Drewes* Noordster, Stettin; *Schuring* Annegiena, *Bos* Wietska en *Baas* Wilmina, Stockh.

ARCHANGEL 2 Aug., *Bakker* Mina en Willem, Amst.

HOLTENAU 14 Aug., *de Jonge* Elisabeth, de Weser.

RENDSBURG 15 Aug., *Prins* Roelfina, Dantzig; *Joosten* Vrouw Hillechina, Stettin; — 16 *Pluktje* Tetsia, Dantzig; *Tunteler* Christ. Christ., Norrköping; *Keun* Elsina Jeltina, Dantzig, *de Jonge* Elisab., Abserziel; *Waterborg* Fennechina, Noordzee.

TONNINGEN 16 Aug., *Meinders* Engelina, Londen; *Pluktje* Herm. Hendrika, Gron.; *Prins* Heiko Prins, Bremen; *Faber* Hendr. Cath., Londen; — 16 *Pieper* Alida Ikea, Kiel; *Bakker* Reenna, Gron.

Cuxhaven, 16 Aug. Het schip 2 Gebroeders, kapit. *Schoon*, van Makkum naar Altona, is op het Schaarhorner rif gestrand en zal weg zijn; het volk is gered.

Gepraaid den 15 Aug., op de hoogte van 't Vlie, *de Jong* Adolph Frederik, v. Newc. n. Lissabon.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

15 Aug. *Nieboer*, Hendrika, v. Newc. n. Petersb., soda.
Lindeboom, Gesina, v. Rott. n. Stettin, m. koffij.
de Boer Sap, Zwaant. Thelina, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.
Korter, Riga, v. Riga n. Antw., m. lijnzaad.
16 — *Donema*, Geertr. Joh., v. Newport n. Kroonstod, m. ijzer.
Boer, Niessina Beerta, v. Koningsb. n. Dordr., m. lijns.
Huitema v. *Bossinga*, Wiea Geziena, v. Delfz. n. Petersb.
Wieringa, Ommelanden, v. Marseille n. Petersb., m. stukg.
Zeilinga, Agatha, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
de Haan, Sjoumenta, v. Gron. n. Petersb., m. ballast.
Verlee, Vr. Roelina, v. Bremen n. Koningsb., m. suiker.
Spijkman, Juliana Louisa, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
Poelman, Fiducia, v. Antw. n. de Oostzee, m. ballast.
Boon, Jantina, v. Hull n. Petersb., m. boomwol.
Sissingh, Minister v. Bosse, v. Goole n. Petersb., m. steenk.
v. Duin, Jacobus, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Pot, Geziena Mensinga, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Brouwer, Argo, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
de Groot, 2 Gebroeders, v. Londen n. Koningsb., m. suiker.
Veendorp v. *Waker*, Cath. Isab., v. Amst. n. Petersb., m. suik.
Sprik, Alida, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
de Boer, Maria, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
17 — *Dokman*, Geziena Wilhelm., v. Cardiff n. Lubeck, m. steenk.
Coerkamp, Gebr. Coerkamp, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Feijen, Stella Maris, v. Hartlep. n. Petersb., m. steenk.
Hemmes, Triton, v. Newc. n. Petersb., m. cokes.
Hazewinkel, Jonge Gerrit, v. Gron. n. Riga, m. ballast.
Fokkes, Marseille, v. Marseille n. Petersb., m. stukg.
Visser, Vriendschap, v. Amst. n. Riga, m. ballast.
v. Reen, Vereeniging, v. Londen n. Dantzig, m. stukg.
Mellema, Herm. Hesselaar, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Bakkering, Atalante, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
Hoeseling, Redite, v. Hamburg n. Riga, m. stukg.
Zoutman, Hendrika, v. Rouaan n. Dantzig, m. stukg.
Fekkes, Tjallinga Aurelia, v. St. Davids n. Petersb., m. steenk.
Bramberg, Twee Gebroeders, v. Newc. n. Petersb., m. cokes.
Engelsman, Christina, v. Hull n. Koningsb., m. zout.
Maas, Sophia Maria, v. Sunderl. n. Koppenh., m. steenk.
Oldenburger, Geppiena, v. Amst. n. Koningsb., m. stukg.
de Vrede, Irene, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Nieveen, Jacoba Catharina, v. Newc. n. Petersb., m. soda.
Drent, Adm. Graaf v. Heiden, v. Cardiff n. Petersb., m. steenk.
v. Dijk, Maria Cath., v. Newc. n. Riga, m. stukg.

De wind den 15 Aug. W., W.Z.W.; den 16den W.Z.W., W.N.W.; den 17den W., W.N.W., N.; den 18den O.Z.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 19 Aug., *Vroom qq.* Morgenster, Nerva; *Fokkema* Hoop, Londen; — 20 *Jaski* Adèle en *Roskamp* Iduna, Petersb.; *Zuiderduin* Clara Wilhelm., *Geers* Catharina, *Hof* Grietje Bos, *Hansen* Hillech. en *Konter* Willem Cornelis, Archangel; *de Haan* Jantje, Dantzig.

VLIE 17 Aug., *Visser* Cath. Maria en *Botje* Gesina Alida, Dantz.; *Nieting* Catharina, Oudesoen.

HELVOET 19 Aug., *van Ingen* Anna Geertr., *Brandt* Wendola en *Oldenburger* Alida, Archangel; *den Breems* Vereeniging en *Brouwer* Aurora, Petersburg.

BRIELLE 19 Aug., *de Boer* Jantina, Koningsb.

LONDEN 18 Aug., *Visser* Zephir, Barletta.

Bij DUNGENESS 17 Aug., *Boomgaard* Ecliptica, v. Livorno n. Rott.

Bij HASTINGS 15 Aug., *Pompe* Hendrina, v. Amst. en 16 *v. Rijn v. Alkemade* Prinses Amalia, v. Rott., beide n. Bat.

Bij PLYMOUTH 15 Aug., *Noordhoek* Argus, v. Rott. n. St Thomas.

FALMOUTH 18 Aug., *Jonker* Annegina, v. Triest n. Petersb.

QUEENSTOWN 16 Aug., *Schuur* Veritas, Newyork; *v. d. Plas* Jacoba, Galatz.

SPALDING 17 Aug., *Leuning* Battruida, Koningsb.

LEITH 16 Aug., *Kranenborg* Johanna, Petersb.

JAMAICA 22 Julij, *Nenneboog* Zeestar, Baltimore.

MALTA 11 Aug., *Mink* Wilhelmina, Triest.

Vertrokken.

VLIE 17 Aug., *Bruns* Hermina Newc.; *Meijer* Angela en *Wijma* Stad en Landen, Riga; *Zeven* Elisab., Bergen; *de Weerd* Pieter, Noorw.; *Poppen* Sophia en 19 *Potjewijd* Alida Elisab., avont.

HELVOET 18 Aug., *Poelman* Amicitia, Civita Vecchia.

BRIELLE 19 Aug., *Rosenberger* Concordia, Newc.; *Smit* Engelina, avontuur.

MAASSLUIS 19 Aug., *v. d. Horst* de Hoop, Noordzee.

BROUWERSHAVEN 19 Aug., *Jaski* Willem Barendsz., Bat.

ZIERIKZEE 19 Aug., *Krol* Schouwen, Kaap Verdische Eilanden.

NEWPORT 14 Aug., *Boon* Johannes, Rio Janeiro.

HARTLEPOOL 16 Aug., *Verhoeven* Jeann. en Corn., Hongk.

FALMOUTH 15 Aug., *Visser* Willem Fred., Amst.; — 16 *Kromminga* Awina, v. Galatz n. Dordr.; *de Groot* Jacoba Gesina, v. Konst n. Cork; — 17 *Hofkamp* Hortense, v. Smirna n. Liverp.

MALTA 10 Aug., *de Jonge* Anna Elisab., Bergen; *Wever* Henriette, Queenstown.

JACMEL 13 Julij, *Hazewinkel* Dolphijn, Falm.

SURINAME 5 Julij, *v. d. Grient* Paulina, Amst.; — 10 *Schut* de Hoop, Hamb.; *Overeem* Noord-Holland, Amst.; — 15 *Duinker* Triton, Amsterdam.

Delfzijl, 21 Aug. Binnengekomen den 17den, *Barghoorn* Vrouw Trientje, Emden; *Gurseky* Helena, Leer; *Mulder* Antje, Memel; *v. Wattum* Henderika, Noorw.; — 19 *Velvis* Catharina Groenewold, Dantz.; — 20 *Reiners* Anna, *v. d. Werff* Udo Frederik en *Janssen* Union, Arch.; — 21 *v. Bijssum* Geziena, Noorw.

Vertrokken 17 Aug., *Vos* Goede Hoop, Halte; *Forma* Vr. Antje, Leer; — 21 *Honing* Berendina, *Venninga* Fenna, *Bontekoe* Jonge Lucas, *Kraan* Vriendschap en *Riepma* Agatha, Noorwegen; *Brons* Juffer Ellegonde, avontuur.

Den 20sten is alhier in eenen zwaar lekken staat binnengebragt het Ned. schoonerschip Delia, kapit. *J. P. Huizing*, komende van Londen en bestemd naar Petersburg, beladen met stukgoederen; moet lossen om te repareren.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 15den tot en met den 21sten Augustus 1856 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 10 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 7 ouden en 7 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 18 *Augustus*. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. bij zeer geringen toevoer en onbeduidenden voorraad door benoodigden 75 ct. à ƒ 1 per mud duurder opgeruimd; goede en puike ƒ 16,50 a ƒ 17,50; mindere ƒ 13,50 a ƒ 16; gezolderde O. Zeeuws. ƒ 17,50; Roode schaarsch en tot verhoogde prijzen: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. ƒ 465, ƒ 470; 159, 160 ℔ Bovenl. Ris ƒ 455, ƒ 460; 154 ℔ Brunsw. ƒ 420; 154 ℔ Rijn ƒ 400, ƒ 425; 160, 164 ℔ Petersb. Cubanca ƒ 385, ƒ 400; 154 ℔ Witb. Pools. ƒ 510. In veiling 50 v. Amerik. Tarwebloem ƒ 20,75 a ƒ 21 per vat. — Rogge: N. Overm., Zeeuws. en Vlaams. 50 a 60 ct. hooger, ƒ 8,50 a ƒ 9,20; Buitenl. ook hooger: 147 ℔ N. Limb. ƒ 277,50; 150 ℔ Amerik. ƒ 290; 140, 143 ℔ Stockh. ƒ 215, ƒ 242; 141 ℔ Deens. ƒ 215, ƒ 225; 143 ℔ Arch. ƒ 248; 144 ℔ dito ƒ 245; 144, 145 ℔ dito ƒ 250. In veiling 27 v. Am. Roggebloem ƒ 12,50, ƒ 12,75, ƒ 15 per vat. — Gerst: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter ƒ 6,30 a ƒ 7,20; dito Zomer 20 a 30 ct. hooger, ƒ 6,50 a ƒ 6,70. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte ƒ 3,70 a ƒ 4,70; dito Lange ƒ 3 a ƒ 4. — Boekweit belangrijk hooger: op 142 ℔ N. Brab. ƒ 327 a ƒ 330; Holst. ƒ 280 a ƒ 285, ƒ 300; Elbe ƒ 315. — Erwten: N. Zeeuws. Groene 25 a 30 ct. hooger: ƒ 8 a ƒ 8,60. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte ƒ 9 a ƒ 11; dito Bruine ƒ 9,75 a ƒ 13,75; dito Paardenboonen ƒ 7,50 a ƒ 7,80. — Koolzaad: 375 last aangevoerd en lager verkocht; Overm. in zakken 80½ a 81 p. vl.; Zeeuwsch in zakken 72 a 75½, 79 p. vl.; Vlaamsch in zakken 80 p. vl.; dito gestort 82 p. vl.; Flakk. in zakken 78 a 79 p. vl. — Kanariezaad hooger: ƒ 12 a ƒ 13,50.

Van den 19den. Tarwe: 154 ℔ witb. Poolsche ƒ 510; 160 ℔ Hoogland Kleefsche ƒ 500; 155, 157 ℔ Nassau Diets ƒ 440, ƒ 460; 154 ℔ Rhijn ƒ 430; 154 ℔ Brunswijker ƒ 425; 160 ℔ Cubanca ƒ 385. — Rogge: 150 ℔ Amerik. ƒ 300; 144 ℔ Archangel ƒ 255. — Boekweit: Elbe op 142 ℔ ƒ 315; Holst. op dito ƒ 285.

AMSTERDAM, 20 *Aug*. Tarwe ruim prijshoudend met goeden handel: 127, 128 ℔ o. b. Pools. ƒ 510; 126 ℔ o. en n. dito ƒ 490; 128 ℔ dito ƒ 495; 125 ℔ dito ƒ 470; 125, 126, 127 ℔ dito ƒ 460, ƒ 465, ƒ 470; 118, 121 ℔ n. dito ƒ 405, ƒ 425; 122 ℔ roodb. dito ƒ 400; 129 ℔ Pommer ƒ 450; 129 ℔ Geld. ƒ 450; 128 ℔ dito ƒ 455; 157 ℔ Bovenl. Ris ƒ 465; 124, 125 ℔ Vries. ƒ 445, ƒ 450; 132, 133 ℔ Kubanka ƒ 370; 126 ℔ Brunsw. ƒ 425. — Gele Maïs bij partij te vergeefs tot ƒ 6¾ aangeboden. — Rogge tot vorige prijzen met minder handel: 122 ℔ o. Pruis. ƒ 280; 123 ℔ Rost. ƒ 285; 117 ℔ Petersb. ƒ 251; 118 ℔ Arch. ƒ 254; 117 ℔ geringe Donau ƒ 235. — Gerst hooger verkocht: 112 ℔ jar. Deens. ƒ 245 bij partij; 115, 117 ℔ puike dito dito ƒ 260, ƒ 266; Inl. stil. — Boekweit prijshoudend: 117 ℔ Holsteins. ƒ 283.

Koolzaad. 1 p. vl. lager: Haarlemmermeer ƒ 15.20; in veiling: Petersb. Aveelzaad ƒ 374, ƒ 376, ƒ 377, ƒ 382; op 9 vat in Sept. en Oct. 86 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 108 ℔ Arch. ƒ 310. — Raapolie dadelijk prijshoudend, op levering flaauwer: op 6/w. ƒ 50,50; vlieg. ƒ 49 a ƒ 49,50; Sept. ƒ 48,50 a ƒ 48,75; Oct. en Nov. ƒ 48—ƒ 48 a 25; Dec. ƒ 47,75 a ƒ 48—ƒ 48. — Lijnolie dadelijk en op levering iets vaster: op 6/w. ƒ 39,75; vlieg. ƒ 38,50 a 75; Sept. ƒ 37,25 a 50; Oct. ƒ 36; Nov. ƒ 35; Dec. ƒ 34. — Hennepolie op 6/w. ƒ 46,25; vlieg. ƒ 45.

LONDEN, 18 *Aug*. Van inl. Tarwe was heden niet veel ter markt doch van het nieuwe gewas waren enkele partijen aanwezig, waarvan de beste kwal. nagenoeg 78 sh. per quarter bedong; oude moet 2 sh. duurder dan l.l. Maandag worden genoteerd. Vreemde was meer gevraagd, doch ten gevolge van onbeduidenden omzet onderging de notering geene verandering. Gerst, Boonen en Erwten bedongen de prijzen der vorige week. Haver iets duurder.

Van den 20sten. Tarwe 1 sh. hooger, overige Granen vast.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

APPINGEDAM, 20 *Aug*. Op de paardenmarkt heden alhier gehouden was de aanvoer en de verkoop vlug, de beste soort werd verkocht van ƒ 300 tot ƒ 400 en hooger, werkpaarden ƒ 150 tot ƒ 300.

LONDEN, 18 *Aug*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week was matig en bestond uit: 1654 runderen, 435 kalveren 2608 schapen en 235 varkens. De handel in runderen en schapen was levendig; kalveren onveranderd; lammeren traag verkocht. Ter markt waren: 3930 runderen, 250 kalveren, 26,630 schapen en lammeren en 350 varkens.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 20 *Aug*.

Nederl., Werk. Schuld 2½ pCt. 63 15/16, 64, 63 15/16; Dito Dito 3 pCt. 75 1/16, 75⅞; Dito Dito 4 pCt. 95¼, 95 3/16; O. I. Leening 4 pCt. 94⅝, 94¾. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52¼. — Spanje, Onb. Stukk. en 1¼ pCt. 24 11/16, 54 13/16, 24¾; Dito 3 pCt. 44 15/16, 45¼, 44 15/16; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 39 9/16, 39 11/16, 39⅝; Coupons-Bewijzen 6, 6 1/16; Amortis. Schuld 6⅞. — Portugal, te Londen 3 pCt. 45⅞. — Rusland, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 103¾; Cert. 4½ pCt. 96¼; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 85 7/16; Dito v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 65⅛. — Polen, Aand. m. Loting 500 fl. ƒ 153¼.

Oostenrijk, Metallieken 5 pCt. 78⅜, 78½, 78 7/16; Dito Nationale 5 pCt. 79¾, 79⅞, 79 13/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 40 7/16, 40 9/16, 40½; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 40 7/16, 40 9/16, 40½; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85⅞, 86, 85⅞; Braz. 5 pCt. 98¾; Dito 1843 5 pCt. 98¼; Mexik. 21 15/16, 22; Dito Onbep. 21 15/16, 22; Gren. 18⅞, 15/16; Dito Onb. 18⅞, 15/16; Dito Uitg. 7⅛, ¾; Ecuador 14¾; Dito Onb. 14; Venez. 30½; Dito Onb. 30⅜; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 94 13/16, ⅞; Dito 6de Serie 96¼, ⅜.

Bij geringe affaire waren heden Holl. fondsen prijshoudend. — Van vreemde effecten waren Russische onveranderd. — Oostenrijksche iets meer aangeboden, en Spaansche bij eenigen omzet een weinig aangenamer.

Oostenr. Cred. ƒ 295, ƒ 297; Spaansche dito ƒ 79¼, ƒ 79; Aand. Beijersche Spoorw. ƒ 39¼, ½.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 3¼; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63 15/16; Spaansche 1¼ pCt. 24¾; Binnenl. 3 pCt. 39⅝; Metall. 5 pCt. 78 7/16.

ADVERTENTIEN.

PROGRAMMA VOOR DE

TENTOONSTELLING

van Vee, Werktuigen voor- en Voortbrengselen van den Landbouw,

te houden op Dingsdag, Woensdag en Donderdag den 16*den*, 17*den en* 18*den September* 1856,

in de Gemeente **Zuidbroek.**

De Maatschappij looft uit:

Art. 1. Voor het schoonste span *tuigpaarden* tweemaal de baan op en neer dravende, een prijs van 25 gulden en getuigschrift, daartoe beschikbaar gesteld door den heer mr. E. H. Stheeman, te Zuidbroek.

Art. 2. Voor het fraaiste *hengstveulen*, geboren in 1856: 1ste prijs, 20 gulden en getuigschrift; — 2de prijs, 5 gulden. Deze beide prijzen worden vereerd door de gemeente Zuidbroek.

Art. 3. Voor het fraaiste *merrieveulen*, geboren in 1856: 1ste prijs, 20 gulden en getuigschrift; — 2de prijs, 5 gulden. Deze beide prijzen uitgeloofd door de afdeeling Zuidbroek der Maatschappij.

Art. 4. Voor het fraaiste *stierkalf*, geboren in 1856: 1ste prijs, 20 gulden en getuigschrift; — 2de prijs, 5 gulden. Deze beide prijzen gegeven door de afdeeling Winschoten der Maatschappij.

Art. 5. Voor de beste *melkkoe* van onberispelijke vormen: 1ste prijs, een werktuig, gegeven door Z. Maj. den Koning; 2de prijs, 10 gulden.

Art. 6. Voor de fraaiste gekalfd hebbende of dragtige *vaars*, geboren in 1854: 1ste prijs, 15 gulden, gegeven door den Voorzitter van de Commissie van Landbouw; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 7. Voor de twee beste *hokkelingen*, geboren in 1855: 1ste prijs, 10 gulden, uitgeloofd door de afdeeling Blijham; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 8. Voor de drie beste *fokkalveren*, geboren in 1856: 1ste prijs, 10 gulden, gegeven door de afd. Haren; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 9. Voor de vetste *koe*: 1ste prijs, 25 gulden, vereerd door den Voorzitter van de afdeeling Blijham; — 2de prijs, 10 gulden.

Art. 10. Voor den vetsten *os*: 1ste prijs, 15 gulden; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 11. Voor de twee beste inlandsche *schapen*: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 12. Voor de twee beste *schapen*, gekruist inlandsch en vreemd ras: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 13. Voor den besten *ram* van inlandsch ras: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 14. Voor den besten *ram* van vreemd ras: 1ste prijs, 10

gulden; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 15. Voor de twee beste *lammeren:* 1ste prijs, 10 gulden.

Art. 16. Voor het vetste *schaap:* 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 17. Voor de beste *zeug*, onverschillig van welk ras: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 18. Voor den besten *beer*, onverschillig van welk ras: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 19. Voor het vetste *varken:* 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 20. Voor het beste en grootste paar *konijnen:* 1ste prijs, 5 gulden, gegeven door de afdeeling Stads-Kanaal.

Art. 21. Voor het veste *konijn:* 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 22. Voor het fraaiste en beste toom *kippen*, 1 haan en 3 kippen: 1ste prijs, 5 gulden, uitgeloofd door de afdeeling Meeden; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 23. Voor den zwaarsten en vetsten *haan* of *kapoen*, in dit jaar geboren: 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 24. Voor de fraaiste verzameling *duiven:* 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 25. Voor een *werktuig*, uitmuntende door deszelfs doelmatigheid in het dagelijksch gebruik bij den landman tot bewerking van den grond: 1ste prijs, 25 gulden, vereerd door den Commissaris des Konings in dit gewest; — 2de prijs, 10 gulden; — 3de prijs, getuigschrift.

Art. 26. Voor een dito *werktuig* tot het vervoeren van granen: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 27. Voor een dito *werktuig* tot het zuiveren van granen: 1ste prijs, 10 gulden, gegeven door de afdeeling Veendam; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 28. Voor een dito *werktuig* tot het bereiden van boter of kaas: 1ste prijs, 10 gulden, uitgeloofd door de afdeeling Pekela; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 29. Voor een dito *werktuig* tot het bereiden van *veevoeder:* 1ste prijs, 10 gulden.

Art. 30. Voor het beste *werktuig* om den grond te schoffelen, te wieden of te behakken: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 31. Voor een nieuw doelmatig *werktuig*, geschikt voor den landbouw, in deze provincie uitgevonden en vervaardigd: 1ste prijs, 25 gulden en getuigschrift, gegeven door den Voorzitter van de Maatschappij; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 32. Voor een dito *werktuig* in deze provincie nagemaakt: 1ste prijs, 10 gulden, gegeven door den Secretaris van de afdeeling Pekela; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 33. Voor het doelmatigste stuk *gereedschap* ten dienste van den landbouw in deze provincie vervaardigd: 1ste prijs, 10 gulden en getuigschrift; — 2de prijs, getuigschrift.

Art. 34. Voor de beste en meest volledige verzameling van *granen*, *zaden* en *peulvruchten*, afkomstig van eene boerderij, van iedere soort 2 schoven en ½ mud in te zenden, en indien het door het Hoofdbestuur gevraagd wordt, van iedere soort 1 mud te leveren tegen marktprijs met ¼ verhooging: 1ste prijs, een werktuig, geschonken door Z. M. den Koning; — 2de prijs, 10 gulden en getuigschrift.

Art. 35. Voor het beste *graangewas*, in te zenden 2 schoven en ½ mud graan, en indien het door Hoofdbestuur gevraagd wordt, 15 mud, te leveren tegen marktprijs met ¼ verhooging. 1ste prijs, 10 gulden; 2de prijs, 5 gulden, beide vereerd door den Voorzitter van de afd. Zuidbroek.

Art. 36. Voor het beste *oliezaad*, in te zenden ½ mud: 1ste prijs, 10 gulden, uitgeloofd door denzelfden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 37. Voor het beste *peulgewas*, in te zenden 2 schoven en ½ mud, en als boven 2 mud te leveren: 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 38. Voor het beste *vlas:* 1ste prijs, 10 gulden; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 39. Voor de beste en volledigste verzameling *knol-* en *wortelgewassen*, afkomstig van eene boerderij, van iedere soort ½ mud in te zenden: 1ste prijs, een werktuig, vereerd door Z. M. den Koning; — 2de prijs, 10 gulden.

Art. 40. Voor het beste *knol-* of *wortelgewas:* 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 41. Voor de beste *Cichoreiwortelen:* 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 42. Voor tien *meekrapplanten* in deze provincie gekweekt: 1ste prijs, 5 gulden.

Art. 43. Voor de volledigste verzameling *voedergewassen:* 1ste prijs, 10 gulden, uitgeloofd door den Voorzitter der afdeeling Pekela; — 2de prijs, 5 gulden.

Art. 44. Voor de volledigste verzameling monsters *kunstmeststoffen:* 1ste prijs, 10 gulden.

Art. 45. Voor de schoonste verzameling *bloemen*, ingezonden door bloemkweekers: 1ste prijs, 20 gulden, uitgeloofd door den heer mr. A. E. Wildervanck, te Zuidbroek.

Art. 46. Voor de fraaiste verzameling *bloemen* in *potten:* 1ste prijs, getuigschrift voor den eigenaar en 6 gulden voor den kweeker; — 2de prijs, getuigschrift voor den eigenaar en 4 gulden voor den kweeker.

Art. 47. Onbepaalde prijzen ter beschikking van de Keurmeesters: 25 gulden en getuigschriften.

De Tentoonstelling heeft plaats te Zuidbroek op Dingsdag, Woensdag en Donderdag den 16den, 17den en 18den September 1856, in het gebouw van de Maatschappij.

Het vee en de overige levende have wordt alleen Donderdag ten toon gesteld.

De Tentoonstelling is op genoemde dagen open van des morgens negen tot des avonds vijf uur; het vee kan echter niet eerder worden bezigtigd, dan Donderdag den 18den van af des morgens 11 uur.

De leden der Maatschappij van Landbouw in deze of eene andere provincie, hebben op vertoon van hun persoonlijk bewijs, voor zich en eene vrouw den vrijen toegang.

De inzenders, geene leden zijnde, hebben voor hunnen persoon vrijen toegang; alle andere bezoekers moeten voor het bezigtigen eene toegangkaart afgeven, die tegen 25 cents in de voornaamste logementen en uitspanningen van Zuidbroek te bekomen zijn.

Een ieder, zonder onderscheid of hij al dan niet lid der Maatschappij is, *wordt uitgenoodigd* voorwerpen in te zenden.

Zaken niet op het programma vermeld, doch met den landbouw in betrekking staande, in het bijzonder levende planten en bloemen, kunnen ter opluistering worden ingezonden; de Maatschappij kan daarvoor prijzen en getuigschriften afgeven.

De werktuigen zullen Maandag den 15den des morgens vóór 12 uur vrachtvrij moeten zijn ingezonden, ten einde nog op dien dag, het Bestuur zulks noodig oordeelende, te worden beproefd.

Granen, zaden en vruchten zullen denzelfden dag vrachtvrij moeten worden ingezonden.

Bij de in te zenden voorwerpen moet eene opgave gevoegd zijn, bevattende den naam van het voorwerp en naar welk nommer van het programma het zal mededingen; van de werktuigen, waar en door wien ze gemaakt zijn en voor welken prijs; van de granen en andere voortbrengselen, waar en in welke soort van grond ze geteeld zijn, en van het vee den ouderdom en andere kenteekenen.

Die het ingezondene te koop aanbiedt, moet eene duidelijke opgave doen van den prijs; die het ingezondene niet afhaalt, maar teruggezonden wil hebben, moet een duidelijk adres opgeven; op verlangen van het Bestuur, moet de inzender voldoende kunnen aantoonen, dat de ingezonden voorwerpen zijn eigendom zijn.

Het vee moet Donderdag morgen tegen 10 uur aan het lokaal der Tentoonstelling bezorgd zijn, geleid door een bekwaam persoon, die gedurende dien dag het opzigt daarover houdt, tot des namiddags 2 uur, als wanneer de Tentoonstelling wordt gesloten.

DE LIJST VAN DEELNEMING

voor de **FEESTVIERING** ter **herinnering aan den Volksgeest van 1830 en 1831, enz.**, welke op den 26sten dezer alhier gehouden zal worden, wordt den 24sten bevorens finaal **gesloten.** Diegene der leden van het voormalig Bataljon STEDELIJKE SCHUTTERIJ van *Groningen*, welke nog willen deelnemen, worden uitgenoodigd zich vóór dien tijd aan te melden bij S. EERELMAN, Mede-Commissaris, wonende in de Zwanenstraat.

ZANGFEEST

te *ZUIDHORN*,

op VRIJDAG den 12den September 1856.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

25jarige Huwelijksvereeniging

van

EMMO MENSENS

en

MARGIEN POTHOFF.

Groningen, 21 Augustus 1856.

*** Getrouwd:

G. H. BEUNINGH,

Genees-, Heel- en Vroedmeester te Denekamp,

met

H. J. M. FOCKENS.

Groningen, 14 Augustus 1856.

*** Getrouwd:

J. L. BURCK, van *Amsterdam*,

met

G. BUNT, van *Groningen.*

Groningen, 20 Augustus 1856.

*** Bevallen van eenen *ZOON* G. WIJCHERS—HOITSEMA.

Groningen, 20 Augustus 1856.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON Dieuwke Tiemersma—Rispens, innig geliefde Echtgenoot van

G. TIEMERSMA, Hz.,
Onderwijzer.

Wildervankster-Dallen, 18 Augustus 1856.

*** Heden beviel voorspoedig van een MEISJE G. Nienhuis, geliefde Echtgenoot van

G. BOUMAN, *Vleeschhouwer.*

Groningen, 19 Augustus 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een ZOON Lucretia Koens, geliefde Echtgenoot van

J. GRUNO.

Groningen, 20 Augustus 1856.

*** Veendam, 11 Augustus 1856. Heden avond omstreeks te elf uur overleed alhier, na eene ongesteldheid van eenige dagen, in den ouderdom van ruim 36 jaren, de Weledel Geboren Heer LODEWIJK HENDRIK SIERTSEMA.

T. W. SIERTSEMA.
Namens des Overledenen Broeders en Zusters.

Algemeene kennisgeving.

*** Ons veel geliefd jongste Kindje ALAGONDA ELIZABETH werd ons heden door den dood ontrukt.

H. M. de Haas.
M. J. RINSEMA.

Stads-Kanaal, 18 Augustus 1856.

*** Groningen, 19 Augustus 1856. Nog treurende over het gemis mijner dierbare Echtgenoot, werd ik heden op nieuw bedroefd door het overlijden van mijn eenigst Dochtertje GEESJE, ruim 20 weken oud.

A. JONKHOFF.

*** Tot mijne grievende smart werd mij heden mijne hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA CATHARINA MAGDALENA FEISSER, na eene hevige ongesteldheid van slechts 28 uren, in den bloeijenden leeftijd van nog geene 22 jaren, door den dood ontrukt; slechts vijf maanden mogt ik met haar door eenen hoogst gelukkigen echt vereenigd zijn.

Langs dezen gebruikelijken weg geef ik van dit voor mij zoo treffend verlies kennis aan Aanverwanten, Vrienden en Bekenden.

Stads-Kanaal, 19 Augustus 1856.

JACOB SIKKEMA.

VILLETTE.

Het 2de deel van **CURRER BELL'S** *laatste werk* is dezer dagen uitgegeven bij den Boekhandelaar **J. F. V. BEHRNS**, te *Harlingen.* Prijs............. *f* 2—25.

Men zie de gunstige beoordeeling van het 1ste deel in den **TIJDSPIEGEL**, *die in zijn Junij-nommer o. a. zegt:*

Vertaler en Uitgever beide hebben zeer goed gehandeld met een werk in het licht te geven, hetgeen wij geenszins aarzelen een der beste commentaren op de fijnste plooijen van het menschelijk hart te noemen.... 't Is eene diepe zielkundige studie in het gewaad van eenen boeijenden roman.

Diegenen, welke uit eenigen hoofde **GELDEN** zijn VERSCHULDIGD aan de Weduwe en Erven wijlen **JAN JAKOBS MULDER**, in leven Scheepsbouwer en Zaagmolenaar te *Leek*, worden ten ernstigste aangemaand, om, binnen eene maand na heden, hun **debet te komen voldoen** aan de Weduwe opgemeld, of ten Kantore van den ondergeteekende te *Leek*, sullende de nalatige Schuldenaars zichzelven de ernstige gevolgen te wijten hebben.

Leek, 20 Augustus 1856.

Mr. H. P. WICHERS,
Advokaat en Notaris.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 28sten Augustus 1856, des namiddags te twee uur, ten Huize van den Kastelein C. BOSS, te *Kropswolde*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING, geteekend letter D, no. 8, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver HEEM, TUIN en eenig BOUWLAND, groot 1 B., 6 R., 60 El, staande en gelegen te *Kropswolde*, doende jaarlijks op den 1sten November tot vaste huur *f* 10—00, toebehoorende aan de KINDEREN van wijlen de Weduwe B. W. LANDMAN.

Mr. J. D. TRESLING.

Wij achten ons verpligt te waarschuwen, dat de **ongeteekende circulaires** of **gekleurde briefjes**, die men **uit onzen naam**, in de Stad rondbrengt, **NIET** van ons zijn.

Ten gevolge van te grooten voorraad TEEKENPAPIER, PAKPAPIER, PASSERDOOZEN, OUWELS, STALEN PENNEN, LAK, LEIJEN en GRIFFELS en het zoo gezochte **no. 27 à *f* 2,90** van onze **SCHRIJFPAPIEREN**, sullen wij die Artikelen bij groote partijen gaarne **met verlies** afzetten. Onze overige Artikelen ruimen zich dagelijks al meer en meer op.

L. PHILIPPONA.

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij zich met der woon gevestigd heeft in het **HUIS** van Mejufvrouw de Weduwe **WINTER**, op de **Rademarkt** alhier, en biedt zich aan in het **maken** en **repareren** van **BRANDSPUITEN**, **PERS-** en andere **POMPEN**, zoowel voor **Huizen** als **Schepen**, en verder al wat tot eene ***KOPER-*** en ***IJZERSMEDERIJ*** behoort; is ook niet onbekend in **STOOM-** en andere **WERKTUIGEN.** Ook zijn te bekomen: een **nieuw model** van **IJZEREN BOON-** en **KOOLMOLENS.**

Groningen, 20 Augustus 1856.

J. W. FASSING.

De ondergeteekende, **Stoffenverwer**, maakt bekend, dat hij de **VERWERIJ** is begonnen in **alle Kleuren** van **ZIJDEN** en **WOLLEN STOFFEN.** Hij **verwt, drukt** en **wascht** de **fijnste** DAMESGOEDEREN, zonder verkleuren, weet aan CHASSINETTEN die verkleurd zijn, de nieuwe kleur terug te geven; **drukt ROULEAUX** op KATOEN of LINNEN in **alle kleuren**, zooals zij besteld worden, alles tot civiele bediening. De Fabrijk is aan het Boterdiep. De Goederen te bezorgen boven Koopman EVENHUIS, in de Haddingestraat, hoek van de Nieuwstad, N 127.

F. W. KULMAN.

HOTEL DE NIEUWE DOELEN,

Poelestraat, nabij de **Markt.**

Ondergeteekende heeft bij deze de eer het geachte Publiek te berigten, dat zijn

Hôtel en Koffijhuis

onder bovenstaande benaming op **Zaturdag den 23sten Aug. a.s.** zal worden geopend.

Hij kan de verzekering geven, dat hetzelve op de **soliedste** wijze is ingerigt, waartoe geene kosten zijn gespaard, terwijl hij met de grootste zorg en moeite het **smaakvolste** en **nieuwste** heeft aangeschaft wat alléén in de eerste Binnen- en Buitenlandsche Hôtels wordt gevonden.

Bovendien heeft hij eene **Localiteit**, welker ruimte tot nu toe hier ter Stede in geene partikuliere inrigting aanwezig was, welke dan ook daarom bijzonder geschikt en ingerigt is tot het houden van **PUBLIEKE VERKOOPINGEN** enz., alsmede tot het geven van **groote DINERS** en **PARTIJEN.**

Ondergeteekende mogt het genoegen smaken van allen, die zijne Inrigting bezigtigd hebben, de vereerende verzekering te erlangen, dat zijn HôTEL en KOFFIJHUIS aller verwachting zal overtreffen en tot de **eerste Klasse** kan gerekend worden.

Hij durft dus gerustelijk zijne inrigting in de gunst van het geachte Publiek aanbevelen en vertrouwt, dat hij, bij eene nette en soliede bediening, weldra veler gunst en vertrouwen zal winnen.

J. G. WOLDRING.

WIJNFLESSCHEN.

Echte **ROTTERDAMMER LANGHALZEN**, alsmede **BIER-** of **PORTERFLESSCHEN**, bij

W. PENAAT,
Heerestraat, F 332.

Bij den Vleeschhouwer **J. WITKOP**, in de Steentilstraat, zal op HEDEN wederom worden geslagt: een buitengewoon vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

EEN LETTERZETTER,

zijn werk **geheel** of **ten deele** verstaande, en voorzien van BEWIJZEN van goed zedelijk gedrag, kan **dadelijk** geplaatst worden ter STADS-DRUKKERIJ van de Wedw. **B. SCHAAFSMA**, te *Dokkum. Brieven franko.*

TEGEN NOVEMBER

verlangt men eene geschikte **KAMERMEID**, aan het Groote Kerkhof, C 184.

PIET KEMPE, Zandschipper op *Amsterdam*, heeft acht jaren zoo erg aan rheumatiek geleden, dat hij amper op de beenen kon komen, en is nu zoo rad, dat hij wel over eene tafel springen kan.

Hij is door een **Goldbergerschen Ketting** daarvan genezen, dien hij zoo in waarde houdt, »dat hij liever zijn vaartuig, als dat ding missen wou, indien er niet meer te koop waren."

Door een zijner Vrienden heeft hij ons zijne tevredenheid doen boodschappen.

Amsterdam, 15 Julij 1856.

Verkoophuis.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,80, *f* 5,40.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. van GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJER; *Groningen*, G. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

CIBARIA SALUBERRIMA

IN PLAATS VAN

REVALENTA ARABICA.

Het AMSTERDAMSCH VERKOOPHUIS, dat op alle mogelijke wijzen de **REVALENTA** zoekt aan den man te brengen, heeft weer eene **onwaarheid** gemeld, waarvan het zich zeker gouden bergen belooft. Volgens zijn berigt (*Amsterd. Courant*), moet het Revalenta busje van 87½ Ct. ¼ Eng. pond inhouden, volgens hem, » circa 2½ Ned. oncen," (het Eng. pond is gelijk aan 37½ Ned. looden,) zoodat kleine Busjes al ¼ Eng. pond inhouden, dat eene onwaarheid is, hoe kan dat dan 2½ Ned. ons uitmaken. Zijn eigen berigt: » kleine, minder voordeelige Busjes" enz. bewijzen ten vollen zijn karakter, want zoo ¼ Engelsch pond 87½ Cent kost en minder voordeelig is, hoe schadelijk is dan niet een geheel Eng. pond voor *f* 2, zegge **twee gulden.**

Maar wie wil niet gaarne die schade lijden ten voordeel van het Verkoophuis!

De **CIBARIA**, die het beste voedsel is voor jonge kinderen en zwakke of verzwakte gestellen, heeft eene DAME van Haemorrhoidus (aambeijen) genezen, voorwaar geen bagatel! Smakelijker dan **du Barry's Revalenta** werk zij spoediger, bij haren lageren prijs, (voor 40 Cts. ontvangt men evenveel CIBARIA, als bij de Revalenta 87½ Cts. kost). — Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 40 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50, te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts, en te *'s Gravenhage* aan het MAGAZIJN bij den Fabrikant J. A. van WIJK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

Augustus 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
10	757,83	758,25	759,52	15,1	21,0	17,5	0,06	0,75	0,95	O.	W.	N.O.	betrokken.	betrokken.	bewolkt.
11	759,35	759,11	758,91	17,8	19,7	19,7	0,93	0,94	0,94	O.t.N.	O.N.O.	O.t.N.	wein. bew.	bewolkt.	„
12	758,16	760,20	761,79	18,8	22,4	18,6	0,92	0,77	0,91	N.W.t.W.	W.Z.W.	W.t.Z.	bewolkt.	„	wein. bew.
13	762,30	762,20	761,91	18,3	24,4	20,3	0,91	0,56	0,88	Z.W.	„	N.O.t.N.	helder.	helder.	helder.
14	756,86	755,14	757,98	20,3	25,1	18,6	0,89	0,78	0,91	O.	Z.Z.W.	W.	bewolkt.	bewolkt.	bewolkt.
15	759,53	758,28	758,33	18,6	20,2	16,7	0,84	0,78	0,96	Z.W.	Z.W.t.W.	Z.W.t.W.	„	„	„
16	760,00	760,26	759,90	17,1	19,7	16,4	0,89	0,67	0,88	W.	N.N.W.	N.N.O.	betrokken.	„	„

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.